

A MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK ÉS TÁNCMŰVÉSZEK

SZAKSZERVEZETE

KÜLDÖTTÉRTEKEZLETE

2004. ÁPRILIS 28.

BESZÁMOLÓ 1999 - 2004

HATÁROZATI JAVASLATI JAVASLATOK

2004

TARTALOMJEGYZÉK

fejezet		oldal
	BEVEZETÉS	
1.	Általános kérdések	3
1.1.	<i>A közalkalmazotti intézmények, az érdekegyeztetés és a bérek kérdései</i>	3
	<i>Határozati javaslat 1-2. pont</i>	
1.2.	<i>A foglalkoztatás általános helyzete</i>	7
1.3.	<i>A költségvetési és fenntartói finanszírozás kérdései</i>	8
	<i>Határozati javaslat 3. pont</i>	
1.4.	<i>A személyi jövedelemadó</i>	10
	<i>Határozati javaslat 4.pont</i>	
1.5.	<i>A társadalombiztosítási és nyugdíjszabályozás</i>	12
	<i>Határozati javaslat 5. pont</i>	
1.6.	<i>Előadóművészi jogok</i>	13
	<i>Határozati javaslat 6-7. pont</i>	
1.7.	<i>A művészeti törvény tervezetéről</i>	15
	<i>Határozati javaslat 8. pont</i>	
2.	Szakmai területek kérdései	16
2.1.	<i>A művészetoktatás területe</i>	16
	<i>Határozati javaslat 9-10. pont</i>	
2.2.	<i>Magyar Állami Operaház</i>	18
2.3.	<i>Zene- és táncművészeti intézmények</i>	19
	<i>Határozati javaslat 11-12. pont</i>	
2.4.	<i>Szabadfoglalkozású zenei előadóművészek</i>	21
	<i>Határozati javaslat 13-14. pont</i>	
2.6.	<i>Szórakoztatózenészek</i>	23
	<i>Határozati javaslat 15. Pont</i>	
3.	A szakszervezet élete	25
3.1.	<i>Kapcsolataink kormányzati és más szervekkel</i>	25
3.2.	<i>Együttműködés szakmai és más szervezetekkel</i>	25
3.3.	<i>Szakszervezeti kapcsolatok</i>	26
3.4.	<i>Nemzetközi kapcsolatok</i>	26
3.5.	<i>Szervezeti kérdések</i>	27
3.6.	<i>Gazdálkodás</i>	27
3.7.	<i>A szakszervezet szervezeti részei, szolgáltatásai</i>	28
3.7.1.	<i>Az Országos Szórakoztatózenei Központ</i>	28
3.7.2.	<i>A Kőbányai Zenei Stúdió és az MZTSZ Stúdió (Szófia utca)</i>	28
3.7.3.	<i>Lapkiadás, honlap</i>	29
3.7.4.	<i>Üdültetés, segélyezés</i>	29

BEVEZETÉS

„A Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete (a továbbiakban MZTSZ) elnöksége, tisztségviselői és a szakszervezet tagsága, továbbá a szervezetünk által képviselt terület egy rendkívül nehéz, kudarcokkal és sikerekkel egyaránt jellemezhető időszakot tudhat maga mögött. Az ország politikai, társadalmi és gazdasági átalakulásának hatásai természetesen nem hagyták érintetlenül területünket, és ebből következően számos, a korábbiakban nem tapasztalt kihívással kellett szembenézni.

Szinte valamennyi, szakszervezetünk képviselte terület meghatározó jelentőségű változásokat élt át, és ebben a folyamatban úgy kellett érdekvédelmi, érdekképviselési tevékenységünket végezni, hogy az ügyek egy részében – és sajnos a nagyobbik részében – meg tudjuk akadályozni azt, hogy helyrehozhatatlan hátrányok érijék a területet, de legalább is mérsékelni tudjuk a negatívumokat.

Ugyanakkor az ügyek másik részében ezzel egyidejűleg fejlődést, javulást hozó kezdeményezéseket tettünk és az ilyen jellegű munkánk nem egy esetben már nem csupán a „kárelhárítás” szintjén maradt, hanem a jövő szempontjából is meghatározó jelentőségű áttöréseket eredményezett.”

Ezekkel a sorokkal kezdődött az előző, az 1999. áprilisában tartott küldöttértekezletünk beszámolója. A most esedékes visszatekintés többek között arra a kérdésre keresi a választ, mely szerint az elmúlt öt esztendőben a korábbiakhoz hasonlóan csupán a „kárelhárítás” és „kárenyhítés” feladata maradt-e továbbra is tevékenységünk középpontjában, avagy ezeket meghaladva, már a kimozdulás, a fejlődés és az eredmények is megjelentek munkánkban.

Beszámolunk arról is, hogy az elfogadott határozatok hogyan teljesültek, mennyire voltak reálisak, és elég volt-e az öt esztendő arra, hogy azok célkitűzései maradéktalanul megvalósuljanak.

Számos olyan kérdés is szóba kerül a beszámolóban, amelyről az öt évvel ezelőtt rendezett küldöttértekezleten nem beszéltük, hiszen akkor még a probléma, vagy az ügy, avagy éppen egy jelentős folyamat még nem volt ismert.

Ez egyben jellemzi is a szakszervezeti munkát, feladataink egy részét ugyan stratégiai célként meg tudjuk határozni, sőt esetenként kezdeményezéseink elindíthatnak folyamatokat is, azonban az is kétségtelen, hogy az esetek jelentős részében nekünk kell követni és minél hatásosabban befolyásolni a mások (kormány, minisztérium, fenntartók, munkáltatók) által elhatározott döntéseket vagy azok terveit.

Elnökségünknek az elmúlt időszakban sok egyéb mellett olyan jelentőségű kérdésekről kellett álláspontot kialakítani, mint a Munka Törvénykönyve, továbbá a közalkalmazotti, a közoktatási, a szakképzési, a felsőoktatási törvények, a szerzői jogi törvény módosítása, a Nemzeti Kulturális Alapprogramról szóló törvény többszöri szabályozása, és természetesen az adó és társadalombiztosítási szabályokkal együtt az aktuális költségvetési törvény.

Munkánkban érezhetően megjelent Magyarországnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásának hatása. Ez egyrészt a fent említett jogszabályok módosításával is összefügg, mert a csatlakozás harmonizációs kötelezettsége számos területen, különösen a munka világát szabályozó kérdésekben jelent meg. Másrészt ennek folyamatnak a hatása

egyre inkább érezhető a szűkebb szakmai kapcsolatok területén is, így megnőtt a jelentősége annak, hogy hosszú évek óta (1989-től) megszakítás nélkül tagjai vagyunk a több, mint hatvan ország zenész szakszervezetét összefogó világszervezet, a FIM (Federation International Musicians) vezető testületének, a végrehajtó bizottságnak, és ezzel párhuzamosan résztveszünk minden jelentősebb, zenész, vagy előadóművész érdekeket képviselő európai vagy világszervezet munkájában.

Munkánknak továbbra is meghatározó jellemzője, már az 1994-es küldöttértekezlet beszámolójában megfogalmazott, az együttműködésre olyan módon alapuló érdekvédelem és érdekképviselés, amelyben *„a kormányzati, önkormányzati és munkáltatói partnerek számára egy korrekt, kiszámítható és kompromisszumkész tárgyalópartnerként jelentünk meg”*.

Az együttműködések sorában ugyancsak kiemelt jelentőséggel bírt a többi művészeti szakszervezettel, továbbá a közalkalmazotti szakszervezetekkel, valamint a különböző zenei és táncművészeti szakmai szervezettel folytatott közös munka.

Beszámolónkban a fő hangsúlyt az 1999 – es küldöttértekezlet határozatainak végrehajtására vonatkozó jelentésre helyeztük, de természetesen a beszámoló érint minden egyéb fontos eseményt, kérdést is, továbbá az egyes fejezetek végén megfogalmaztuk a jövő feladataira vonatkozó határozati javaslatokat is.

A beszámolóban a betűtípusokkal is megkülönböztetjük az egyes témákat:

- *2004. évi beszámoló szövege - rövidítve: 2004-es beszámoló*
- 1999. évi határozat szövege – rövidítve: 1999-es határozat
- **2004. évi határozati javaslat szövege – rövidítve: 2004-es határozati javaslat**

1. Általános kérdések

1.1. A közalkalmazotti intézmények, az érdekegyeztetés és a bérek kérdései

1999-es határozat

- 1.) Szakszervezetünk jogi és együttműködési követelménynek tekinti azt, hogy a közalkalmazottakat érintő valamennyi szabályozási kérdés – még a döntés-előkészítés szakaszában - az érdekegyeztetés keretében kerüljön egyeztetésre a szakszervezetekkel.
- 2.) Szakszervezetünk az érdekegyeztetés fórumait az érdemi párbeszéd és a lehetséges megállapodások - és nem formális, a valódi egyeztetési szándék nélküli megbeszélések - helyszínének tekinti.

2004-es beszámoló

Az új, 1998-tól megalakult kormánynek elődjétől alapvetően eltérő álláspontja volt az érdekegyeztetés tartalmáról és formáiról.

A szakszervezetek és a kormány együttműködését, így a közalkalmazottakat érintő kérdések egyeztetéseit kérdésessé tette az a tény, hogy a kormány nem tartotta alkalmasnak és szükségesnek a KIÉT (Költségvetési Intézmények Érdekegyeztető Tanácsa) működését. Ezért az érdekegyeztető fórum ritkán összehívott ülései nem voltak alkalmasak az érdemi egyeztetésre. A meglehetősen lassan kialakuló új egyeztető fórumok (Gazdasági Tanács, Országos Munkaügyi Tanács) inkább konzultatív jellegű, elsősorban tájékoztató jellegű tanácskozások helyszínei voltak, mintsem az érdemi érdekegyeztetésé. Az országos érdekegyeztetés ilyen formában súlytalanná válását szakszervezetünk számára ellensúlyozta az oktatási és kulturális ágazati érdekegyeztetésnek a viszonylagos rendszeressége, és elsősorban az, hogy ezek a tárgyalások általában – különösen az oktatás területén – érdemi kérdésekről, a megegyezések szándékával folytak.

2001 – ben szakszervezetünk, illetve a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége is aláírta a SZEFE (Szakszervezetek Együttműködési Fóruma) és kormány között létrejött megállapodást, amely – hasonlóan az előző kormánnyal kötött ún. hároméves megállapodáshoz – alig valamivel több, mint egy évig volt ténylegesen érvényben.

Az új, 2002-ben megalakult kormánynek elődjétől alapvetően eltérő álláspontja volt az érdekegyeztetés tartalmáról és formáiról.

Első intézkedései között biztosította az érdekegyeztetés rendjében a hatékony és érdemi egyeztetés fórumait, és az egyeztetéseknek hangsúlyozott jelentőséget biztosított. A kormány első száznapos intézkedés sorozata, kiemelkedően pozitív hatásaival azzal a reménnyel biztattak, hogy az érdekegyeztetésre vonatkozó szándékok hosszabb távon is biztosítottak. Erre utaltak a rendszeres találkozókat a miniszterelnökkel és a kormány tagjaival az egyeztetéseken, valamint a kölcsönösen hangoztatott, egy mielőbb megkötendő hosszabb távú megállapodásra vonatkozó szándék. Sajnos a kezdeti lendület 2003 második felére kifulladásra fordult, és az országos érdekegyeztetés hiányosságai, a megegyezések, sőt az érdemi tárgyalások elmaradása az országos közszolgálati sztrájkbizottság megalakulását kényszerítette ki. A szakszervezetünket érintő ágazati érdekegyeztetések korrekt körülmények között folytak az oktatási és kulturális tárca

keretei között, azonban megállapodások létrejöttét nehezítette vagy lehetetlenné tette az általános, országos szinten jelentkező, fent említett problémahalmaz.

Összegezve: a határozatok időnként valósággá váltak (pl. ágazati bérmegállapodások), azonban még a mai napig nem lehetünk elégedettek érdekegyeztetés rendszerével. Feltehetően lendületet adhat a kérdés megoldásának az európai uniós csatlakozással járó kötelezettségek sora, így többek között a szociális párbeszéd országos, ágazati formáinak bevezetése is.

1.) 2004-es határozati javaslat:

Szakszervezetünk az európai uniós csatlakozásunkkal is összefüggésben kiemelkedő jelentőséget tulajdonít a szociális párbeszéd intézményének. Kezdeményezi azt, hogy a művészeti és művészetoktatási területen nevesítsék magukat a szakszervezetünkkel, és más művészeti szakszervezettel munkaadói szervezetként megállapodásra, kiterjesztett hatályú kollektív szerződés megkötésére jogosított szervezetek.

2.) 2004-es határozati javaslat:

Szakszervezetünk továbbra is jogi és együttműködési követelménynek tekinti azt, hogy a közalkalmazottakat érintő valamennyi szabályozási kérdés – még a döntés-előkészítés szakaszában - az érdekegyeztetés keretében kerüljön egyeztetésre a szakszervezetekkel.

1999-es határozat

3.) Szakszervezetünk elfogadhatatlannak tartja a közalkalmazotti illetménytábla és az illetménypótlék alapjának befagyasztását és javasolja a mértékek reálértékének emelését.

2004-es beszámoló

Az 1999. évben – a befagyasztott közalkalmazotti illetménytábla mellett - a költségvetési támogatások eszközeivel biztosították az évi keresetnövekedés forrásait, egyes területeken, így például a pedagógus munkakörökben. A későbbi években a művészeti munkakörökben is, a bértábla garantált illetményeit az un. szakmai szorzók bevezetésével növelték az átlagost meghaladó mértékben. Ezekben az intézkedésekben szakszervezetünk is igen aktívan vett részt, és különösen eredményes volt az erre vonatkozó tevékenysége a szakmai szorzók bevezetése során¹.

Az illetmények, ha nem is a kívánt mértékben, de lassan emelkedtek, és évről évre valamilyen mértékű növekedés következett be, elsősorban a garantált illetmények emelkedése, illetve a szakmai szorzók megjelenése miatt. Ez a korábbiakban is ismert problémát felerősítette: azokon a munkahelyeken, ahol a munkáltató, vagy a fenntartó csak a garantált illetményt és az azokhoz, a jogszabály alapján kötelezően párosuló juttatásokat volt képes (vagy csak ennyit akart) biztosítani, ott meghatározó jelentősége volt a központi megállapodásoknak és a jogszabályi változásoknak, míg azokon a munkahelyeken, ahol a garantált illetménynél magasabb juttatást biztosítottak, ott az illetménytábla egyébként pozitív változásai nem teremtettek sem

¹ 1.sz. melléklet: levél dr. Baán Lászlóhoz, a NKÖM államtitkárához a 2001-2002. évi költségvetésről (2000.november)

bérenövekedést, sem új forrást. Az előbbi csoportba elsősorban az önkormányzati, míg a másik csoportba a központi (minisztériumi) fenntartású intézmények munkavállalói tartoztak. A központi intézmények közül a Nemzeti Filharmónia, majd a Magyar Állami Operaház jelentős, az átlagot messze meghaladó mértékű, külön támogatásban részesült, amelyről a későbbiekben külön is szólnunk.

A beszámolási időszak legnagyobb jelentőségű és hatású bérintézkedése a Medgyessy Péter miniszterelnök vezette új kormány 2002. szeptember 1 – jétől bevezetett, átlagosan ötven százalékos közalkalmazotti illetményemelése volt. A mi területünkön ennek az átlagot meghaladó hozadéka volt, elsősorban a művészeti intézmények munkavállalói számára, sőt még az intézkedés tartalmát is meghaladó módon sikerült a kormánnyal olyan bérmegállapodást kötni, amelynek alapján a közalkalmazottak mellett az ágazatban működő közhasznú társaságokban foglalkoztatott munkavállalók is részesültek a béremelésből a kulturális, illetve az oktatási ágazat átlagának megfelelő mértékben.

Az illetménypótlék alapjául szolgáló összeg néhány évig emelkedett, majd az ötvenszázalékos illetményemeléskor nem változott, és az idei megállapodások sem nyújtanak biztosítékot arra, hogy az összeg ebben az évben emelkedjen.

A 2003. év során az illetmények nem változtak, ezt még el lehetett könyvelni úgy, mint egy ilyen jelentős mértékű emelés után elfogadható lépést. Azonban a 2004. évi emelés elmaradása, egyrészt az inflációs hatások miatt lassan koptatja az intézkedés pénzügyi hatását, másrészt erkölcsi és hangulati szempontból is károkat okoz azzal együtt is, hogy az emelés jelentőségét az azóta zajló gazdasági és politikai folyamatok csak erősítették.

Az alábbiakban, néhány táblázatban bemutatjuk az elmúlt évek közalkalmazotti illetményeire vonatkozó fontosabbnak tűnő számokat.

A közalkalmazotti fizetési osztályok első fizetési fokozata szerinti garantált illetmények havi összege forintban										
I. Fizetési fokozat	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1999. 01.01-től	19 700	22 100	23 200	24 400	27 900	33 600	37 100	39 500	44 100	48 700
2000. 01.01-től	21 300	23 900	25 100	26 400	30 200	36 400	40 200	42 800	47 700	52 700
2001. 01.01.-től	23 200	26 000	27 300	28 700	32 800	39 600	43 700	46 500	51 900	57 300
2002. 01.01-től	25 000	28 000	29 400	30 900	35 300	42 700	47 100	50 100	55 900	61 700
2002. 09.01-től	50 000	56 000	58 000	60 000	70 000	100000	105000	107500	120000	132500
Növekedés 1999.01.01-hez képest %-ban	156%	153%	150%	145%	150%	198%	197%	172%	172%	172%

Jegyzék azokról a feladatokról, amelyek ellátására létesített munkakörben foglalkoztatott közalkalmazott illetményét szakmai szorzó alkalmazásával kell meghatározni, továbbá a feladatokhoz kapcsolódó szorzószámról²

Feladat megnevezése	Szakmai szorzó
1999. Óvodákban, iskolákban, kollégiumokban a gyermekekkel, tanulókkal való 01.01-től közvetlen foglalkozás, kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások, kollégiumi foglalkozások megtartása, pedagógiai szakszolgálat intézményeiben a gyermekek, tanulók vizsgálata egyéni vagy csoportos foglalkoztatása; illetve a pedagógiai-szakmai szolgáltatások ellátása	1,19
2000. Művészeti, levéltári, múzeumi, könyvtári, közművelődési, műemlékvédelmi 03.01-től szolgáltatás keretében a kulturális javak létrehozását, közvetítését, védelmét, bemutatását, valamint nyilvántartását közvetlenül szolgáló tevékenységeknek az adott munkakörre jogszabályban előírt szakképesítéssel történő ellátása.	1,05
2001.09. Óvodákban, iskolákban, kollégiumokban, a gyermekekkel, tanulókkal való 01-től közvetlen foglalkozás...	1,43
2001.09. Levéltári, múzeumi, könyvtári, közművelődési, műemlékvédelmi szolgáltatás 01-től keretében a kulturális javak létrehozását, közvetítését, védelmét, bemutatását, valamint nyilvántartását közvetlenül szolgáló tevékenységeknek, továbbá művészeti tevékenységeknek az adott munkakörre jogszabályban előírt szakképzettséggel, szakképesítéssel történő ellátása.	1,20

Példák garantált havi alapilletmények mértékéről ³				
besorolás	F/3 művész	F/3 műv.pedagógus	F/13 művész	F/13 műv.pedagógus
1999.01.01-től	37.632.-Ft	44.782.-Ft	58.128.-Ft	69.172.-Ft
2000.03.01-től	42.806.-Ft	48.514.-Ft	66.120.-Ft	74.937.-Ft
2001.01.01-től	46.569.-Ft	52.779.-Ft	71.933.-Ft	81.524.-Ft
2001.09.01-től	53.222.-Ft	63.423.-Ft	82.209.-Ft	97.966.-Ft
2002.01.01-től	60.463.-Ft (F/4)	72.052.-Ft (F/4)	92.232.-Ft (F/14)	109.909.-Ft (F/14)
2002.09.01-től	112.000.-Ft	112.000.-Ft	162.000.-Ft	162.000.-Ft
Változás 1999.01.01-től 2002.01.01-t követően %-ban	61%	60%	59%	59%
Változás 2002.01.01-től 2002.09.01-t követően %-ban	85%	55%	76%	47%
Változás 1999.01.01-től 2002.09.01-t követően %-ban	197%	150%	178%	134%

Illetmény pótlékalap változásai

1999	13.500
2000	14.600
2001	15.900
2002	17.100
2003	17.100
2004	17.100

² A szakmai szorzók 2002.09.01-i hatállyal megszűntek.

³ Illetménykiegészítés, pótlékok, jutalom stb. nélkül

1999-es határozat

- 4.) A küldöttértekezlet megerősíti azt, hogy a közalkalmazotti szabályozásban továbbra is biztosítani kell a határozatlan idejű jogviszonyok elsőbbségét, és egyben elutasítja azokat az álláspontokat, amelyek a művészi teljesítményt és a biztonságos foglalkoztatást, mint egymással ellentétes alternatívát állítják be.
- 5.) Szakszervezetünk köszönettel üdvözli a kulturális kormányzat intézkedését, amellyel – szakszervezetünk kezdeményezésére – bevezette a központi nemzeti művészeti intézményekben a művészeti munkaköri illetménypótlékot.

2004-es beszámoló

Szakszervezetünk tagságának meghatározó része közalkalmazotti jogviszony keretei között tevékenykedik. Ezért elnökségünk is kiemelt fontosságot tulajdonított a 4. számú határozatban megfogalmazott kérdésnek, mert a zenei élet egyes munkáltatói ebben az időszakban többször is a szakmai értékek létrejöttének garanciájaként tüntették fel a művészek kiszolgáltatottságát, bizonytalanságát és félelmét, és a művészi teljesítmény kibontakozásának akadályát találták meg a határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszony fenntartásában.

Ennek a jelenségnek több csúcspontja is akadt az elmúlt időszakban. A konkrét eseteket itt most nem említve, átmeneti megnyugvással állapíthatjuk azt meg, hogy sikerült eddig eredménnyel elhárítani azokat az elképzeléseket, amelyek a közalkalmazottként foglalkoztatott zenészek, énekesek, táncosok ilyen típusú foglalkoztatására vonatkozó szabályozás átalakítását célozták, továbbá ugyancsak eredménnyel óvtuk meg – a munkahelyi szakszervezetek erejére támaszkodva – az egyes munkahelyeken megkötött kollektív szerződések megerősítésével a szerzett jogokat.

1.2. A foglalkoztatás általános helyzete1999-es határozat

- 6.) Szakszervezetünk elutasít minden olyan létszámcsökkentési törekvést, amely figyelmen kívül hagyja a művészi, művész-tanári feladatok ellátásához szükséges jogszabályi és szakmai normákat, és mindezt alárendeli a gazdaságosság vélt szempontjainak.
- 7.) A küldöttértekezlet támogatja a szakszervezet elnökségének azon kezdeményezéseit, amely a szórakoztatózenész foglalkoztatás helyzetének javítását célozza.

2004-es beszámoló

Az elmúlt öt esztendő foglalkoztatási helyzetét értékelve megállapítható az, hogy összességében eredményesen tevékenykedtünk a munkahelyek megőrzése érdekében, így különösen a zenei – és táncművészeti intézmények, a művészetoktatási intézmények körében.

Ezeken a területeken számottevő létszámcsökkentésekre nem került sor, eredménnyel léptünk fel már akkor, amikor még igazán konkrét elképzelés nem alakult ki a kérdésről, és így még időben sikerült elhárítani az ilyen típusú veszélyt. Nem valósult meg létszámcsökkentés a Nemzeti Filharmonikus Zenekar és Énekkarnál lezajlott

emlékezetes, és sok sebet ejtő un. minősítést követően sem, az együttesek létszáma lényegében változatlan maradt.

A művész-tanári feladatok ellátását megalapozó jogi és szakmai normák – szakszervezetünk erre irányuló javaslatait és kezdeményezéseit befogadva – elméletileg, és az esetek döntő többségében gyakorlatilag is kizárják annak a lehetőségét, hogy a szigorú szabályrendszert figyelmen kívül hagyva, a létszámot a gazdaságosság határozza meg.

Sajnálatos módon a szabadfoglalkozású – ide értve rock-pop zenészek mellett a jazz műfaj művészeit is – és szórakoztatózenész kollegáinkra vonatkozóan nincs ennyire átfogó és pontos képünk, mert nincs semmiféle statisztika, amely ezt bemutatná, így befolyásunk is összehasonlíthatatlanul gyengébb, sőt az esetek egy részénél ilyenről nem is tudunk beszámolni. Ugyanakkor számos új kapcsolat, biztató jelenség is mutatkozik, így például a jazz műfajban, egyes területeken a szórakoztatózenészek körében is, azonban változatlanul nagy a foglalkoztatási, egzisztenciális bizonytalanság és a munkanélküliség a cigányzenészek között.

1.3. A költségvetési és fenntartói finanszírozás kérdései

1999-es határozat

8.) Szakszervezetünk elengedhetetlennek tartja azt, hogy a központi és helyi költségvetési döntések biztosítsák az intézmények működéséhez, továbbá az illetmények emeléséhez szükséges forrásokat.

2004-es beszámoló

Az éves központi és helyi költségvetési döntések alapvetően meghatározták a területünkön működő művészeti és oktatási intézmények általános költségvetési feltételeit és ezen belül az ott dolgozó kollegáink élet- és munkakörülményeit. Az elmúlt időszakban tovább folyt a központi költségvetés és az önkormányzatok már állandósult vitája, mely vitában az önkormányzatok szerint az ellátandó feladatokra az önkormányzatoknál nincs meg a szükséges forrás, mert ezt a központi költségvetés összességében nem biztosítja, míg a kormányzat általában ennek az ellenkezőjét vallja. Szakszervezetünk az elmúlt évtizedben szomorúan tapasztalta azt, hogy átfogó bérmegállapodást csak a kormánnyal tud kötni - és az önkormányzatokkal nem – mégpedig úgy, hogy annak végrehajtását törvény biztosítsa. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy az önkormányzatok általában ne igyekeznének javítani az ő intézményeikben dolgozó kollegáink helyzetén, hanem inkább azt, hogy helyzetük, szándékaik, lehetőségeik és esetenként döntéseik oly mértékben eltérő eredményeket hozhatnak, amelyek nem garantálják a központi megállapodás erejével a számunkra fontos feltételeket.

Sajnos, az említett vita az elmúlt egy-két évben, az 50%-os illetményemelést követően még inkább felerősödött.

Mindettől függetlenül összességében azt állapíthatjuk meg, hogy az intézmények működéséhez, illetve az illetmények emeléséhez szükséges forrásokat a központi és a helyi költségvetési döntések általában biztosítják. Kifejezetten költségvetési okok miatt az elmúlt öt évben egy intézmény sem szűnt meg, és a munkahelyek száma is inkább gyarapodott mind a művészetoktatás, mind a zenei, táncművészeti területen. Az is természetes, sőt tényszerű, hogy általában a rendelkezésre álló források nem

elégsek a működés indokolt kiadásaihoz, és a megfelelő illetményekhez. Ez azonban már egy más szintű küzdelem, amikor már nem az alapok, az intézmények létéért folyik a harc, hanem azért, hogy számukra minél magasabb színvonalon lehessen biztosítani a minőségi teljesítéshez szükséges feltételeket. Ezek a tények szakszervezetünk másfél évtizedes munkájának is köszönhetőek.

Az alábbi táblázatok az önkormányzatok által ellátott művészetoktatási, illetve művészeti intézményfenntartói feladataihoz történő központi költségvetési hozzájárulások változásait mutatja be. Szakszervezetünk minden évben – a kétéves költségvetés esetében egyszerre kettő évre vonatkozóan – változó eredményekkel küzdött azért, hogy a központi támogatások, hozzájárulások mértéke emelkedjen. A művészetoktatás esetében a mozgásteret általában behatárolta az általános normatívaemelés mértéke, és helyzetünket az alapfok esetében nehezítette a társművészetek számottevő megjelenése a költségvetésben, azaz a művészetoktatás dinamikus fejlődése a kiadások hasonló növekedését is eredményezte, ami nem javította, hanem rontotta tárgyalási pozíciónkat.

A hivatásos zenekarok és énekarok támogatása dinamikusan fejlődött, és 2003-ban lényegében megduplázódott.

<i>ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS</i> egy tanulóra jutó évi normatív hozzájárulás		
év	zeneművészeti ág	képző- és iparművészeti ⁴ , táncművészeti, szín- és bábművészeti ág
1999	49.000.-Ft	40.000.-Ft
2000	60.000.-Ft	47.000.-Ft
2001	65.000.-Ft	48.500.-Ft
2002	69.000.-Ft	50.000.-Ft
2003	100.000.-Ft	66.000.-Ft
2004	105.000.-Ft	68.000.-Ft
1999-2004 változása %-ban	214%	170%

<i>MŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLAI OKTATÁS</i>				
év	egy tanulóra jutó éves normatív hozzájárulás	párhuzamos képzési normatíva	Szakmai gyakorlati képzési normatíva	Összes normatív hozzájárulás összege ⁵
1999	108.000.-Ft	60.000.-Ft	50.000.-Ft	218.000.-Ft
2000	126.000.-Ft	-	-	252.000.-Ft
2001	143.700.-Ft	-	-	287.400.-Ft
2002	161.200.-Ft	-	-	322.400.-Ft

⁴ 1999. évi költségvetésben a zeneművészeti ággal azonos mértékű hozzájárulás (49.000.-Ft)

⁵ 2000. évi költségvetési törvénytől kezdődően az éves normatíva összegének kétszerese

2003	240.000.-Ft	-	-	480.000.-Ft
2004	248.000.-Ft	-	-	496.000.-Ft
1999-2004 változása %-ban	229%	-	-	227%

Önkormányzati fenntartású hivatásos zenekarok és énekkarok központi támogatása	
év	támogatás összege
1999	300 millió
2000	350 millió
2001	400 millió
2002	455 millió
2003	990 millió
2004	1000 millió
1999-2004 változása %-ban	333%

3.) 2004-es határozati javaslat:

Szakszervezetünk az illetmények emelése elengedhetetlen feltételének tartja azt, hogy a központi és helyi költségvetési döntések biztosítsák az illetmények emeléséhez szükséges forrásokat. Szakszervezetünk azt szorgalmazza, hogy e kérdések végrehajtásáról évente szülessenek ágazati bérmegállapodások.

1.4. A személyi jövedelemadó

1999-es határozat

9.) A küldöttértekezlet szakmailag elhibázottnak és következményeiben elfogadhatatlannak tartja a személyi jövedelemadózás olyan szabályozását, amelynek következtében a bruttó reálbér-növekedés nettó reálbér-csökkenést eredményez.

2004-es beszámoló

A határozat helytálló és méltánytalan jelenségre hívta fel a figyelmet, mely szerint a béremelés – amelyet területünkön az esetek jelentős százalékában valamilyen közpénz biztosítása tesz lehetővé – pozitív hatását eltüntetheti az, hogy az érintett a megnövekedett jövedelmével magasabb adósávba kerül, esetleg egyidejűleg elveszítheti a korábbi alacsonyabb jövedelemhez kapcsolódó adókedvezményeket. Ezt a problémát – sajnos – a jelenlegi adórendszer nem tudja feloldani.

1999-es határozat

10.) Szakszervezetünk tiltakozik azon pénzügyi elképzelések ellen, amelyek a szellemi tevékenységekből származó jövedelmekre több éve alkalmazott – a vélelmezett költséghányad helyébe lépett - adócsökkentés lehetőségét tervezik megszüntetni. Felkéri a kulturális kormányzatot arra, hogy támogassa a szakszervezet törekvését, és ennek – a korábbi álláspontjának is megfelelően – adjon hangot a szükséges fórumokon.

2004-es beszámoló

Szakszervezetünk – együttesen a Művészeti Szakszervezetek Szövetségével - eredményesen lépett fel a szellemi tevékenységekre vonatkozó adójóváírás lehetőségének megőrzése érdekében. Ezzel együtt évek óta szorgalmaztuk az adó jóváírás összeghatárának emelését, amely összeg, évi 50 ezer forint, kilencedik éve nem változott. A kulturális minisztérium, a parlament kulturális bizottsága és számos országgyűlési képviselő támogatta az összeg emelésére irányuló javaslatainkat, azonban végeredményben mindennek ellenére nem sikerült eredményt felmutatni.

1999-es határozat

11.) Szakszervezetünk ismételten kezdeményezi azt, hogy a művészeti tevékenységekből származó jövedelmeket az átalányadózás szabályainak alkalmazásával lehessen elszámolni.

2004-es beszámoló

Az átalányadózás szabályai megnyíltak a művészek előtt, csakúgy, mint az un. egyszerűsített vállalkozási adózás (EVA) választásának lehetősége. Ezek mindenképpen pozitív fejlemények egy lényeges hiányossággal. Ez pedig az, hogy ezek az egyszerűsített adózási formák csak akkor alkalmazhatóak művészek esetében, amennyiben feladják szabadfoglalkozású művészi adópozíciójukat, és a művészeti tevékenységet vállalkozóként folytatják. A Művészeti Szakszervezetek Szövetségének 2001-es kongresszusán elfogadott határozat a művészeti élet és a művészek jogállását is szabályozó törvénytervezet kidolgozására, többek között az egyik lényeges kérdésnek tekinti azt, hogy szülessen meg olyan adószabályozás is, amely figyelembe veszi a művészeti tevékenység sajátosságait, így például megnyitja az átalányadózás lehetőségét a művészek számára abban az esetben is, amennyiben tevékenységüket nem vállalkozóként, hanem önálló művészként folytatják. Az un. művész törvényről a későbbiekben még részletesen szólnunk.

1999-es határozat

12.) A küldöttértekezlet üdvözli a művészi tevékenységgel összefüggő tételes költség-elszámolási lehetőségek szabályozását, és egyúttal kezdeményezi ezeknek bővítését a nagyobb értékű egyszeri beruházások leírasi, továbbá a veszteség elszámolás lehetőségével.

2004-es beszámoló

A határozat második része nem talált támogatásra, mondván erre a művészeknek, amennyiben vállalkozó, lehetősége van. A megoldást – a művészek egyéb, a személyi jövedelemadózással összefüggő kérdéseire hasonlóan – a művész törvény, illetve az ahhoz kapcsolható jogszabály-módosítások hozhatják meg.

4.) 2004-es határozati javaslat:

Szakszervezetünk ismételten kezdeményezi azt, hogy a művészeti tevékenységekből származó jövedelmeket az átalányadózás szabályainak alkalmazásával lehessen elszámolni.

1.5. A társadalombiztosítási és nyugdíjszabályozás

1999-es határozat

- 13.) Szakszervezetünk elutasít minden olyan törekvést, amely a teljes körű járulékkoltatásba kívánja bevonni a szerzői jogi védelem alá tartozó tevékenységekből származó jövedelmeket, továbbá azokat is, amelyek a munkavállalók társadalombiztosítási terheinek további növelését célozzák.

2004-es beszámoló

A szerzői jogvédelem alá tartozó tevékenységekből származó jövedelem, amennyiben az a szerző vagy az előadóművész vagyoni jogának felhasználása ellenértékeként kifizetett díjazás, akkor az nem képez társadalombiztosítási járulékalapot.

A munkavállalók társadalombiztosítási terheinek növelése nem volt célja az elmúlt évek kormányzati politikájának. Ugyanakkor, amikor a személyi jövedelemadó valamilyen mértékű kedvezményt biztosított, akkor az így keletkező költségvetési hiányt valamilyen, a társadalombiztosítás rendszerébe tartó fizetési kötelezettség bevezetésével, vagy egy korábban létezett kötelezettség átnevezésével igyekezett valamennyi pénzügyi kormányzat pótolni. Szakszervezetünk, hasonlóan a többi érdekképviselőhöz kevés eredményt tud ezekben a kérdésekben felmutatni, noha ezekben az esetekben a tárgyalás a költségvetés és az átlagkereset-növekedés valamennyi ide tartozó kérdéséről együttesen folyik, ezért a megállapodások, vagy az egyoldalú döntések hatásai nem vizsgálhatók kizárólag egy - egy tényező, jelen esetben a munkavállalói társadalombiztosítási terhek pozitív vagy negatív irányú változása alapján.

1999-es határozat

- 14.) A küldöttértekezlet felkéri a kulturális kormányzatot, hogy támogassa az ún. szakmai nyugdíj jelenlegi rendszerének fenntartását és vizsgálja meg az alanyi kör bővítésének lehetőségeit.

2004-es beszámoló

A kulturális minisztérium több tekintetben is eleget tett szakszervezetünk felkérésének, amiért ez alkalommal is kifejezzük köszönetünket.

Egyrészt mindvégig támogatta az ún. szakmai nyugdíj rendszerének fenntartását, másrészt nem csak megvizsgálta az alanyi kör bővítésének lehetőségeit, hanem szakszervezetünk javaslatait elfogadva egyeztetéseket folytatott más érdekelt minisztériumok és szervek képviselőivel. Az alanyi kör bővítésére irányuló javaslatunk – amely valamennyi zenészt a jogszabály jogosultjává kívánt tenni – teljes elutasításban részesült több alkalommal is.

Ugyanakkor sikerrel működtünk együtt a kulturális minisztériummal a jogszabály módosításaiban, amelyek között az idei év január 1 -jétől hatályos módosítás, amelyet szakszervezetünk javaslata alapján, közösen dolgoztuk ki a minisztérium munkatársaival, amely elsősorban a szabadfoglalkozású, az ún. könnyű műfaj énekesei számára jelent egyértelműen kedvező változást. Ennek a lényege az, hogy egy közel hat évig tartó jogvita – amelynek lényege az volt, hogy a szakmai nyugdíjról szóló jogszabálynak alanyai a könnyű műfaj énekesei is vagy sem – végére

tett pontot az új szabályozás, amelynek alapján énekes kolleganőink és kollegáink is jogot szereztek arra, hogy amennyiben megfelelnek a jogszabályban meghatározott feltételeknek, akkor igénybe vehetik a jogszabály biztosította nyugdíjazási lehetőséget.

1999-es határozat

- 15.) A szakszervezet küldöttértekezlete határozottan tiltakozik egyes foglalkoztatók azon diszkriminatív eljárása ellen, amely szerint – kikerülve és áthárítva a társadalombiztosítási járulékfizetés kötelezettségét - a foglalkoztatás feltételeként határozzák meg a művészek és más közreműködők számára a számlaadás kötelezettségét. Egyben felkéri az elnökséget, hogy a tudomására jutott ilyen esetekben tegyen meg minden lehetséges és szükséges, a hátrányos megkülönböztetést megszüntető illetve megakadályozó lépést.

2004-es beszámoló

A határozatban megfogalmazott tiltakozás az ún. kényszervállalkozások egy változatára hívta fel a figyelmét az illetékes szerveknek. A jelenség természetesen más területeken is tipikusnak mondható és ez nem csak a szabad szerződésalkötési jogosultságot – amelynek megsértését a szerződés megkötését, sőt teljesítését követően gyakorlatilag lehetetlen bizonyítani – kérdőjelezi meg, hanem igen gyakran munkajogi szabályokat is sérthet. A kényszervállalkozások egy nem jelentéktelen része ugyanis színelte vállalkozási szerződések létrehozásának céljából fontos a foglalkoztatónak azért, mert nem akarja vállalni a munkajogviszonyból eredő kötelezettségeit, és biztosítani a foglalkoztatott kényszervállalkozónak a munkavállalói jogokat.

Ez a magatartás sme az európai uniós, sem a magyar szabályozás alapján nem jogszerű, és a vonatkozó szabályok szigorú következményekkel fenyegetik azokat a foglalkoztatókat, akik így járnak el.

Elnökségünk, illetve az érintett alapszervezetek tisztségviselői több esetben elérték azt, hogy a fenti foglalkoztatásra csak akkor kerüljön sor, amennyiben az nem ütközik jogszabályba és a vállalkozói szerződés a művész szándékaival is találkozik. _

5.) 2004-es határozati javaslat:

A küldöttértekezlet felkéri az elnökséget arra, vizsgálja meg, hogyan lehetne az ún. szakmai nyugdíjba vonuló táncosok számára a jelenleginél kedvezőbb feltételeket kialakítani.

1.6. Előadóművészi jogok

1999-es határozat

- 16.) A küldöttértekezlet örömmel nyugtázza az előadóművészi jogokkal összefüggő beszámolót. Kifejezi köszönetét az eredményekben közreműködő valamennyi kollegának, tisztségviselőnek, és külön elismeri Dr. Tomori Pálnak, az EJI vezetőjének kiemelkedő teljesítményét, továbbá Dr. Kocsis Marának, az Előadóművészek Jogdíjalapja ügyvezető titkárának, az Alap születésétől kezdve folytatott lelkiismeretes munkáját.
- 17.) A küldöttértekezlet felkéri az elnökséget és a Jogdíjbizottság tagjait, továbbá a szakszervezet képviselőit az EJI egyéb testületeiben arra, hogy az

eddigieknek megfelelően képviseljék kollegáink érdekeit, azaz a műfajok és a művészek egyenrangúsága és kölcsönös elismerése biztosítsa az eddig kialakult és elfogadott egyensúlyt, amely megalapozza az előadóművészi érdekek képviselőinek egyöntetűségét is.

2004-es beszámoló

Szakszervezetünk elmúlt öt éves tevékenységében az egyik legfontosabb, és egyben az egyik legsikeresebb területe, az előadóművészi jogokkal kapcsolatos tevékenységünk. Az előadóművészek jogainak védelmi szabályai 1999-ben az új szerzői jogi törvény elfogadásával, majd annak 2003. évi módosításával felzárkóztak, sőt nem egy ponton meghaladták az európai élvonal védelmi szintjét.

Szakszervezetünk, mint az előadóművészeket legnagyobb számban tömörítő és képviselő szervezet a Művészeti Szakszervezetek Szövetségén belül létrehozott Előadóművészi Jogvédő Iroda (EJI) meghatározó fontosságú partnere. A szakszervezet azonban nem kívánta és kívánja kisajátítani az előadóművészi jogokkal kapcsolatos jogosultságokat, ezért szoros együttműködésben folytatja ezt a tevékenységét olyan szakmai szervezetekkel, akik ugyancsak az előadóművészek ilyen vagy olyan ügyeinek gondozását is céljuknak tekintik. Ennek jegyében szoros együttműködés alakult ki az előadóművészi jogokkal kapcsolatos kérdésekben a Magyar Zenei Előadóművészek Társasága, a Magyar Jazz Szövetség, a Magyaróráta Szerzők és Előadók Országos Egyesülete, a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége és a Magyar Táncművészek Szövetsége és szakszervezetünk között. Az említett szervezetek képviselői kivétel nélkül részt vesznek az EJI valamely testületének munkájában, és tevékenységük hozzájárul ahhoz, hogy az EJI minél eredményesebben képviselje az előadóművészi érdekeket.

Külön kell megemlíteni a Zenei Jogdíjbizottságot⁶, amelynek jelenlegi tevékenysége messze meghaladta azt a korszakot, amikor csak a különböző egyéni és közösségi kérelmekről kellett döntést hozni. Ma a Jogdíjbizottság a szakszervezet és az EJI olyan stratégiai és napi kérdéseivel foglalkozik, amelyek meghatározó módon befolyásolhatják a zenei előadóművészek jogait. Ilyenek például az egyéni felosztási szabályokkal összefüggő döntések, a nemzetközi kötelezettségek és kapcsolatok kérdései, a technikai fejlődés és az előadóművészi jogok összefüggései, a kalózkodás, az illegális másolás és felhasználás elleni fellépés lehetőségei és még számos hasonló fontosságú kérdés.

A beszámolási időszakban kezdődött meg az elfogadott felosztási szabályoknak megfelelően az ún. nyilvános előadási jogdíjaknak az egyéni számlákra történő kifizetése. Ez egy – legalább is számunkra – történelmi pillanat volt, hiszen ezzel egy új jövedelem-forrás nyílt meg azoknak a művészeknek a számára, akiknek kereskedelmi forgalomba hozott hangfelvételeit rádiók vagy televíziók sugározták, és erről a sugárzó szervezetek, illetve az érintett művészek olyan adatokat szolgáltatottak, amelyek alapján a felvételt és az azon közreműködő művészt azonosítani lehetett. Azt, hogy ez a rendszer elindulhasson, illetve azzal a végeredménnyel záruljon, hogy a jogdíj a jogosult előadóművész számlájára érkezzen, igen hosszú előkészítő folyamat előzte meg, amelynek szabályozási és különösképpen számítógépes feladatsorát, hardver- és szoftverhátterét lényegében a semmiből kellett létrehozni, csakúgy, mint a felvételek és

⁶ A zenei jogdíjbizottság tagjainak névsora: Babos Gyula, Bartha Zsolt, Benkő László, Brieber János, Bura Kovács Andor, Gábor József, Kiss Gyula, Koncz Zsuzsa, Nógrádi Tóth István, Payer András, Pelcz Edit, Sólyom-Nagy Sándor, Szenthelyi Miklós, Tóthné Neogrády Mária, valamint a bizottsági ülések állandó résztvevője dr. Gyimesi László főtitkár, dr. Tomori Pál EJI igazgató és dr. Kocsis Mara EJA ügyvezető titkár

jogosultak adatbázisát. Ma már ott tartunk, hogy a mi rendszerünk már teljesen alkalmas az elektronikus (számítógép számára azonnal értelmezhető) hordozón érkező adatok fogadására, de sajnos ezt nem tudja produkálni a mai napig például az egyik legnagyobb felhasználó, a Magyar Rádió, ezért tőlük a játszási listát (a lejátszott felvételek címét, a közreműködő előadók nevét stb.) kézzel írott anyagokban kaptuk és kapjuk, amely anyag évente jó néhány kilónyi anyag számítógépes feldolgozását, azaz soronkénti beírását (és gyakran a kézírások megfejtését is) igényli több tízezer, közel százezer soron. Ezért például a Magyar Rádió jogdíjkifizetése összehasonlíthatatlanul nehezebb, műfajilag összetettebb és technikailag sokkal lassabb és nehezkesebb, mint az országos kereskedelmi rádiók jogdíjainak a kifizetése, akiktől az adatokat elektronikusan kapjuk.

Az egyéni kifizetések mellett továbbra is segítjük kollegáinkat visszatérítendő támogatásokkal, lakásuk, hangszerük vásárlása esetén, valamint szociális segélyben részesülnek a rászoruló aktív vagy nyugdíjas korú kollegáink a jogdíjakkól e célra fordítható összegekből.

Emellett továbbra is támogatja ez a forrás a zenei és táncművészeti terület legkülönbözőbb közösségi szakmai célokat megvalósító rendezvényeit, a művészetoktatási terület eseményeit, a könnyűzenei szakiskolát, a szakmai folyóiratokat, a fiatal, pályakezdő művészek és együtteseik bel - és külföldi fellépéseit, valamint az előadóművészek közösségeinek egyéb céljait, így például a foglalkoztatás, vagy a pihenési, üdülési lehetőségeik elősegítését.

6.) 2004-es határozati javaslat:

A küldöttértekezlet felkéri az elnökséget és a Jogdíjbizottság tagjait, továbbá a szakszervezet képviselőit az EJI egyéb testületeiben arra, hogy az eddigieknek megfelelően képviseljék kollegáink érdekeit, valamint arra, hogy a nemzetközi kötelezettségek teljesítésének elsőbbsége mellett fokozottan vegyék figyelembe a hazai előadóművészek érdekeit.

7.) 2004-es határozati javaslat:

A küldöttértekezlet felkéri az elnökséget és Jogdíjbizottság tagjait, vizsgálják meg a lehetőségét egy olyan internetes portál kialakításának, amelyen bármely előadóművész díjfizetés ellenében vagy ingyenesen tehetné hozzáférhetővé vagy letölthetővé rögzített felvételét. A vizsgálat során arra is térjen ki az elnökség, hogy milyen szervezeti forma lehet a legalkalmasabb egy ilyen szolgáltatás nyújtására, hogy a szolgáltatást csak szakszervezeti tagoknak vagy általában az előadóművészeknek kívánja felkínálni. Az elnökség vizsgálatai alapján e kérdésekben jogosult döntéseket hozni.

1.7. A művészeti törvény tervezetéről

A Művészeti Szakszervezetek Szövetsége 2001 februárjában tartott kongresszusán határozatot fogadott el, amelyben javaslat kidolgozására szólította fel a szövetségi tanácsot a művészetről szóló törvény megalkotásához. A tervezet legfontosabb gondolatai a határozat szerint: a művészi önállóság garanciái biztosítása mellett a művészet finanszírozási rendszerének szabályozása, a művészeti élet szereplői jogai és kötelességei meghatározása, a művészeti szakma és minőségvédelem, valamint

a művész jogállás szabályozása, ezen belül a művész foglalkoztatási, adózási, társadalombiztosítási, munkanélküli ellátásának a tevékenység sajátosságaihoz igazodó szabályozása.

A tervezet első hivatalosnak tekintett változata 2003. tavaszán készült el, és ekkor adtuk át hivatalosan is a kulturális minisztériumnak. A minisztérium a tervezetet befogadta saját munkatervébe, és azt az államtitkári értekezlet napirendre tűzte. A tervezet következő fóruma – ismereteink szerint – a kulturális stratégiai tanács lesz. Ez az anyag a fenti határozat valamennyi kérdésére igyekszik jogszabályi választ adni, azaz ez teljességre törekszik. Ami kétségtelenül hátránya, amellet, hogy akár koncepcionálisan, akár konkrét pontjaiban is vitatható, az, hogy végrehajtása komoly költségvetési többletkiadást feltételez. Erre a 2005. évben igen kevés esély látszik.

Azonban időközben új helyzet elé kerültünk, fordulat következett be a művész törvény sorsát illetően. A korábban említett színelte szerződések, vitatott vállalkozási szerződések a művész foglalkoztatás során tipikusnak mondható, különösen a színházi területen. Az új helyzet lényege: emeljük ki a művész törvényből a művész jogállásra, ezen belül a foglalkoztatásra vonatkozó részeket, és ebből próbáljunk egy új, önálló törvényjavaslatot kidolgozni.

Ez a folyamat az elmúlt év őszén elindult, számtalan egyeztetés és átdolgozás után, együttműködve gyakorlatilag valamennyi érintett szakszervezeti, szakmai szervezettel, és elsősorban a kulturális minisztérium művészeti főosztályának vezetőjével és munkatársaival, elkészült az a tervezet, amelyet a minisztérium államtitkári értekezlete elfogadott, és jelenleg folynak az egyeztetések az érdekelt minisztériumok munkatársaival.

Jelenleg, amikor ez az anyag születik, itt tartunk, talán felesleges is lenne tovább menni. Ha a tervezet túljut az akadályokon, buktatókon, akkor törvény is lehet belőle, amely sokat és semmit is jelenthet. Azonban az is biztos, a jelentősége igen nagy lehet minden tekintetben. Erre alapozva kezdeményezhetjük a művészekre vonatkozó adózási, társadalombiztosítási, foglalkoztatási és munkanélküli ellátásra vonatkozó sajátosságokat is figyelembe vevő szabályozások kialakítását.

Mellékeljük a legutolsó, a jelenleg egyeztetés alatt álló változatot.⁷

8.) 2004-es határozati javaslat:

A küldöttértekezlet örömmel üdvözli a művész törvény tervezettel eddig elért eredményeket, és messzemenően támogatja a megismert törekvéseket.

2. Szakmai területek kérdései

2.1. A művészetoktatás területe

1999-es határozat

18.) A küldöttértekezlet üdvözli a művészetoktatásra vonatkozó szabályozást, és köszönetét fejezi ki az ebben közreműködőknek, így különösen az oktatási tárcának és munkatársaiknak, továbbá a társszervezeteknek, a Magyar Zeneiskolák Szövetségének és a Zenetanárok Társaságának.

⁷ 2.sz. melléklet: A művészek jogállásáról, foglalkoztatásáról és a művész-szerződésről szóló törvény-javaslat szövege (2004.február)

2004-es beszámoló

A közoktatási törvény módosításai ismételten megszilárdították az alapfokú művészetoktatás és a középfokú művészeti képzés helyét és szerepét a közoktatás rendszerében. Ez azt jelenti, hogy finanszírozását tekintve ez a képzés továbbra sincs kitéve a piac közvetlen hatásának, a működéséhez szükséges anyagi feltételeket döntő mértékben a tanulói normatíva alapján biztosított központi költségvetési hozzájárulás és a fenntartói támogatás biztosítja.

Azonban a 2001. és 2002. évre elfogadott ún. kétéves költségvetés elfogadását megelőzően szakszervezetünk számára nyilvánvalóvá vált az, hogy az oktatási kormányzat az alapfokú művészetoktatást – tekintettel arra, hogy 1999-től kezdődően az iskolák és tanulók száma jelentős mértékben megnőtt, és döntően a nem önkormányzati, azaz az alapítványi, vagy más magán fenntartású iskoláké – nem kívánja a szükséges mértékben támogatni. Ennek okát abban jelölték meg, hogy egyfelől nem kívánják a magánszférát a jelenlegi arányoknál magasabb szinten támogatni az oktatási költségvetésből, másfelől összességében nem akarják a költségvetés terheit a hatványozott mértékben növekedő alapfokú művészetoktatás igényeivel tovább növelni.

Szakszervezetünk számára ez az érvelés számos – és nem alaptalan – veszélyt sejtetett. Egyfelől komoly kétségeink voltak afelől – és ezt nemcsak tisztségviselőink, hanem a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségétől származó információk is messzemenően megerősítették - hogy az újonnan alakult iskolák kivétel nélkül rendelkeznek a jogszabályban meghatározott feltételekkel, továbbá azt is láttuk, hogy az akkor hatályos szabályozás és a szakmai, illetve a fenntartói ellenőrzés hiányosságai komoly teret hagytak szabadon az ügyeskedők számára, ezzel veszélybe sodorva az intézményeknek szakmailag kifogástalanul és egyébként jellemzően nehéz körülmények között dolgozó részét is. Többek között ezért született meg az oktatási minisztérium helyettes államtitkárának szóló levél⁸ is. A levélnek abban az időszakban semmilyen hatása nem volt, azonban az elmúlt két évben örömmel tapasztaltuk azt, hogy az oktatási kormányzat vagy levelünk ismeretében, vagy annak hiányában hasonló következtetésekre jutott, és intézkedései, vizsgálatai javítják az alapfokú művészetoktatás területén a szakmai és egyéb követelmények ellenőrzési rendszerét és annak hatékonyságát.

E folyamathoz tartozott a közoktatási törvény 2003-ban elfogadott módosítása is, amelynek keretében például hosszú idő után a jogszabály előírja azt, hogy az alapfokú művészeti oktatás zeneművészeti ágának hangszeres, vagy énekes főtárgy oktatása során az egyéni oktatás azt jelenti, hogy a tanórán a pedagógus egy tanulót oktat. (A korábbi szabályozás ebben az esetben is megengedte egyéni oktatás címén az 1-3 tanuló egyidejű tanítását.)

1999-es határozat

19.) Szakszervezetünk – hasonlóan a többi pedagógus szakszervezethez – ragaszkodik ahhoz, hogy a pedagógusok munkájának anyagi elismerése legyen méltó feladatuk fontosságához.

2004-es beszámoló

⁸ 3. sz. melléklet: levél Környei László helyettes államtitkárnak (2000. november)

A pedagógusok anyagi elismerése – ugyan nem a kívánt mértékben – de ezzel együtt is jelentős pozitívumokat hozott a beszámolási időszakban. A beszámoló 1.1. fejezetében részletesen szoltunk a közalkalmazotti illetmények változásairól.

1999-es határozat

20.) Szakszervezetünk ismételten kezdeményezi a művészeti iskolák megfelelő hangszer és eszközellátása alapjainak kialakítását, továbbá az iskolai könyvtárak támogatását.

2004-es beszámoló

Sajnos ebben a kérdésben alapvető áttörés nem következett be. Egyetlen számottevő változás a művészeti szakközépiskolák és szakiskolák életében történt, de ez is csak az 1999. és a 2000. évben. Egyik kezdeményezője voltunk annak a sikeres javaslatnak, melynek alapján a művészeti szakképzés intézményei számára kettő alkalommal írt ki pályázatot az oktatási miniszter. A pályázatokon az iskolák összesen közel félmilliárd forint értékben juthattak eszközfejlesztési és beszerzési támogatáshoz. Az iskolai könyvtárak támogatására vonatkozóan szinte folyamatosan ostromoltuk partnereinket annak érdekében, hogy e célra biztosítsák a külön támogatást

1999-es határozat

21.) A küldöttértekezlet fontosnak tartja azt, hogy a művészetoktatás gyakorlatának támogatása, az elméleti, tudományos és az ezekkel is összefüggő szervezési feladatok ellátására megalakuljon egy művészetoktatási háttérintézmény.

2004-es beszámoló

A probléma változatlanul megoldatlan, ugyanakkor az elmúlt hónapokban biztató tárgyalások folytak és folynak a kérdés valamilyen megoldása érdekében.

9.) 2004-es határozati javaslat:

Szakszervezetünk ismételten kezdeményezi a művészeti iskolák megfelelő hangszer- és eszközellátása alapjainak kialakítását, továbbá az iskolai könyvtárak támogatását.

10.) 2004-es határozati javaslat:

A küldöttértekezlet továbbra is fontosnak tartja azt, hogy a művészetoktatás gyakorlatának támogatása, az elméleti, tudományos és az ezekkel is összefüggő szervezési feladatok ellátására megalakuljon egy művészetoktatási háttérintézmény.

2.2. Magyar Állami Operaház

1999-es határozat

22.) Szakszervezetünk továbbra is kiemelt fontosságot tulajdonít a Magyar Állami Operaház megfelelő mértékű költségvetési támogatásának és ezen belül az ott dolgozó művészek és más munkavállalók anyagi elismerésének.

2004-es beszámoló

A Magyar Állami Operaház – Nemzeti Filharmóniát követve – jelentős költségvetési többlettámogatásban részesült a 2002. évben. A támogatás lehetővé tette a jövedelmek legalább százszázalékos, de számos esetben ezt meghaladó mértékű emelését, továbbá a kiemelkedő teljesítmények külön elismerését is.

A bérintézkedést megelőzően a Magyar Állami Operaházba új szakmai és adminisztratív vezetés került. Az új vezetés és társulat, valamint a társulatot képviselő közalkalmazotti tanács és szakszervezet viszonya egyre több, egyre inkább kezelhetetlennek tűnő konfliktust hozott napvilágra. Ezeket az ellentéteket az anyagi helyzet javulása sem tudta tompítani, még kevésbé megszüntetni. Az ügygel a Parlament Kulturális Bizottsága is egy többórás ülésen foglalkozott, meghallgatva lényegében valamennyi érintett álláspontját. Az új kormány kulturális minisztere a vezetők felmentésével látta orvosolhatónak az ügyet.

Jelenleg a bérek még magas összességet mutatnak, de a tavalyi év béremelésből való kiesése és az idei év bizonytalansága nyugtalanít mindenkit, egyrészt féltik a megemelt bérek értékállóságát, másrészt – elsősorban az alacsonyabb jövedelemkategóriákban – keveslik az elért jövedelmeket.

1999-es határozat

23.) Szakszervezetünk fontosnak tartja azt, hogy az intézmény nem művészeti munkakörben foglalkoztatott munkavállalói számára is mielőbb nyíljon meg – a központi költségvetés és az intézményi források felhasználásával – a művészekéhez hasonló pótlékrendszer kialakításának lehetősége.

2004-es beszámoló

A Magyar Állami Operaház nemcsak azért meghatározó jelentőségű intézmény, mert az ország legnagyobb zenei és táncművészeti intézménye, hanem azért is mert ebben az intézményben szakszervezetünk egyik legnagyobb létszámú alapszervezete működik. A több, mint hatszáz művészeti munkakörben foglalkoztatott kollegánk mellett több, mint négyszáz a nem művészeti, hanem színpadi, technikai, adminisztratív, szervezési és más munkakörben foglalkoztatott kollegáink száma.

Egy ilyen hatalmas munkahely nem nélkülözheti a munkahelyi élet alapidokumentumát, a kollektív szerződést. Annak keretei között számos kedvező megállapodást sikerült megkötni az elmúlt évtizedben, és alkalmas eszköz volt arra is, hogy a vitákat a tárgyalóasztal mellett, konkrét ügyek megoldása mentén lehetett lefolytatni.

A határozat szerinti pótlékrendszer a nem művészeti munkakörben foglalkoztatott munkavállalók számára ez idáig nem került általánosan kialakításra, illetve bevezetésre. Ennek legalkalmasabb kerete egyébként a kollektív szerződés lehetne. Ami a dolog forrásoldalát illeti, ez valóban belső döntés lehet, hiszen fejlesztés történt, belső források is lehetnek, azaz jelen esetben a kérdés megoldása elsősorban az intézmény belső ügye.

2.3. Zene- és táncművészeti intézmények

1999-es határozat

24.) Szakszervezetünk kezdeményezi a nemzeti művészeti intézményi művészeti munkaköri pótlékhoz hasonló művészeti pótlék létrehozását az önkormányzati intézményi körben foglalkoztatott művészek és művészeti dolgozók számára.

2004-es beszámoló

Szakszervezetünk nem tudta elérni azt, hogy jogszabály biztosítsa a nemzeti művészeti intézményi művészeti munkaköri pótlékhoz hasonlóan az önkormányzati intézményi körben foglalkoztatott kollégáink számára a pótlékot. Azt viszont elértük, és ez a szabályozás nem változott az elmúlt években, hogy az önkormányzati együttesek központi támogatásának egy részét – amely az önkormányzati támogatás arányában eltérő és évről évre változó – csak a művészek tevékenységének elismerésére lehet fordítani. Ez az összeg a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségével közösen kialakított és elfogadott ajánlásunk szerint alapja lehet valamilyen pótlékrendszer kialakításának, amelynek szabályozását az intézmény kollektív szerződésében javasoltuk szabályozni. Ezt a javaslatot több együttesnél elfogadták, és jelenleg is működik ilyen jellegű pótlékrendszer.

1999-es határozat

25.) A küldöttértekezlet felkéri a kulturális kormányzatot és a fenntartókat arra, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy az önkormányzati fenntartású hivatásos zenei intézményekben foglalkoztatott művészek illetmény- illetve jövedelemelmaradása mérséklődjön.

2004-es beszámoló

Úgy gondoljuk, hogy ez a határozat elindult a megvalósulás útján. Az 1.1. pontban részletesen bemutatjuk az elmúlt időszak illetményeinek változásait. Az illetmények lényegesen javultak önmagukhoz viszonyítva, és összességében mérséklődött az elmaradás mértéke is.

1999-es határozat

26.) Szakszervezetünk továbbra is kiemelt fontosságot tulajdonít a központi nemzeti művészeti intézmények megfelelő mértékű költségvetési támogatásának és ezen belül az ott dolgozó művészek és más munkavállalók anyagi elismerésének.

2004-es beszámoló

A beszámolási időszakban kettő nemzeti művészeti intézmény részesült nem csupán megfelelő, hanem kiemelkedő mértékű költségvetési támogatásban a Nemzeti Filharmonikus Zenekar, Énekkar és Kottatár (NF) és a már említett Magyar Állami Operaház, ugyanakkor a hasonlóan jelentős Magyar Rádió Rt. Művészeti Együtteseinél (szimfonikus zenekar, énekkar) gyakorlatilag évek óta szinte változatlan a támogatás mértéke. Itt említjük meg, hogy - ez ugyan nem tekinthető közvetlen költségvetési támogatásnak, de jelentősége talán még bizonyos tekintetben azt is meghaladja – az új Nemzeti Színház átadása után készül a magyar művészeti élet eddig legnagyobb szabásúnak ígérkező és összegű beruházása, melynek végeredményeként új otthonra lel a NF és a Hagyományok Háza, ezen belül a Magyar

Állami Népi Együttes, valamint a Ludwig Múzeum, és az ország és a főváros új koncertteremhez, színház – és kamaratermekhez, és kiállítóhelyhez jut.

Visszatérve a határozathoz, a NF költségvetési támogatásának háromszorosára történő emelését megelőzően a magyar zenei életben példátlan események sora játszódott le. Szakszervezetünk, miközben mindent megtett annak érdekében, hogy a változás jogszerű körülmények között és minimális veszteség mellett történjen, eközben igyekezett a kormányzati elhatározás értékeit, előnyeit is védeni, és egyben a jövőre és a többi művészeti intézményre, együttesre tekintve, az intézkedés precedens jellegét is kihasználni⁹.

Itt említjük meg, hogy számos korábbi gondolat, állásfoglalás, tervezet figyelembevételével a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségével közösen, a kulturális minisztérium felkérésére előkészítünk egy, a magyar zenekarok, énekkarok támogatási rendszerét megfogalmazó javaslatot.

1999-es határozat

27.) Szakszervezetünk kezdeményezi a táncművészek közalkalmazotti előmeneteli rendszerének olyan változtatását, amely kifejezi a táncművész pálya tényleges időtartamát.

2004-es beszámoló

A kezdeményezés eredménytelen maradt, már sokadszor is.

A táncművészek, és általában a táncművészet iránti érzéketlenség, vagy talán inkább értetlenség tapasztalható akkor, amikor egy – egy teljesen speciális, csak a táncosok esetében előforduló helyzettel találják magukat szemben a jogalkotók. A táncos szakma pedig ezért a hozzáállásért háttérbe szorítva és gyakran diszkriminálva érzi magát. Ezek az érzések, gondolatok és az ezekből eredő valós vagy vélt hátrányok hozták össze egy asztalhoz a táncos szakmát képviselő szervezetek vezetőit. Létrejött az un. Táncművész Kerekasztal, amely a kulturális minisztérium partnereként kísérli meg feltárni és összegezni a táncos szakma legaktuálisabb kérdéseit, és egyben megkeresni a lehetséges válaszokat, megoldásokat. Szakszervezetünk képviselői a munka aktív résztvevői.

11.) 2004-es határozati javaslat:

A küldöttértekezlet üdvözli és messzemenően támogatja a normatív támogatás elveit is magába foglaló zenekari, énekkari támogatási rendszer kialakítására irányuló kezdeményezést. A küldöttértekezlet hangsúlyozza azt, hogy a kiemelkedően fontos szempontnak tekinti olyan műfajú együttesek bevonását is a támogatási rendszerbe (pl. big-band, nagyobb létszámú koncert-cigányzenekar), amelyek idáig ilyen támogatásból nem részesültek.

12.) 2004-es határozati javaslat:

A küldöttértekezlet messzemenően támogatja a táncművészeti kerekasztal törekvéseit, különös tekintettel a táncegyüttesek általános finanszírozási, támogatási kérdéseire, valamint a táncművészek sajátos pályáját, annak objektív idejét figyelembe vevő jövedelmi, nyugdíjrendszer, valamint átképzési támogatási rendszer lehetőségének kialakítására irányuló törekvésekre.

⁹ 4.sz. melléklet: az elnökség állásfoglalása a Nemzeti Filharmónia kérdéseiről (2000. május)

2.4. Szabadfoglalkozású zenei előadóművészek

1999-es határozat

28.) Szakszervezetünk felkéri az elnökséget, a Jogdíjbizottságot és az EJI-t arra, hogy továbbra is fordítsanak megkülönböztetett figyelmet a szabadfoglalkozású művészek sajátos helyzetéből eredő kérdések megoldására.

2004-es beszámoló

Szakszervezetünk a szabadfoglalkozású kollegáink érdekében elsősorban, a már előzőekben részletezett általános kérdésekben, így különösen az előadóművészi jogok, a társadalombiztosítási és adózási feltételek, így például az ÁFA-változások alkalmazása a szerzői és előadóművészi jogdíjak kifizetése kapcsán, továbbá az ún. szakmai nyugdíj érvényesülése körében tudott jelentős előrelépéseket tenni, illetve hátrányos folyamatokat legalább is ellensúlyozni. Az ugyancsak részletezett művész törvény elképzelés, és a konkrét javaslat a szabadfoglalkozásúak helyzetét befolyásolhatja leginkább pozitív módon.

Az Előadóművészek Jogdíjalapja és a szakszervezet eszközeivel igyekeztünk kollegáink szakmai, szociális és egzisztenciális problémáiban konkrét segítséget nyújtani, továbbá a terület sajátosan sokszínű egyéni jogi kérdéseit és eseteit is számos ügyben vállaltuk, és képviseltük tagjaink érdekeit.

A Magyar Jazz Szövetség több vezetőjével, néhány meghatározó jazz muzsikussal együttesen tárgyalásokat kezdtünk a jazz műfaj, annak rendezvényei, és nem utolsósorban a műfaj művészei helyzete javítása, támogatása érdekében. A tárgyalások több, mint egy éve folynak, és ugyan nagyságrendjében nem, de jelentőségében meghatározó események történtek. Így a minisztérium az elmúlt esztendőben külön támogatásban részesítette a jelentősebb hazai fesztiválokat azzal a szándékkal, hogy a támogatásból a magyar művészek díjazását javítsák. Az idei évben reményeink szerint első alkalommal elindul a hazai jazz klubok, ezen belül e fellépők támogatása.

1999-es határozat

29.) Szakszervezetünk a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy manipulált felvételek és előadások rontsák a szakma hitelét és vezessék félre a közönséget. Felkéri az elnökséget, hogy – szükség szerint együttműködve más szervezetekkel és felhasználva a nyilvánosság erejét is – tegyen meg mindent e folyamatok megállítása érdekében.

30.) A küldötttertekezlet elfogadhatatlannak tartja azt, hogy zenés előadásokon, rendezvényeken az élő zene helyett gépi zenét vagy rögzített felvételeket használjanak. Felkéri az elnökséget, hogy e kérdés olyan megoldása érdekében, amellyel kompenzálni is lehet a nyilvánvaló foglalkoztatási hátrányokat – figyelemmel a nemzetközi tapasztalatokra is – dolgozzon ki javaslatokat és kezdeményezzen az érintett szervezetekkel tárgyalásokat.

2004-es beszámoló

A kérdés semmilyen konkrét eredményt még nem hozott, azonban híveket, de legalább megértést sikerült szerezni. A művészeti törvény kapcsán elkészült egy bővebb

anyag a minőségvédelemről, illetve a művészeti fogyasztóvédelemről is. Ez utóbbi szűkebb változatát, jogszabályi javaslatként, megküldtük kulturális minisztériumnak.

1999-es határozat

31.) A küldöttértekezlet javasolja az elnökségnek azt, hogy dolgozza ki a könnyű műfaj előadóinak szakmai, erkölcsi elismerését szolgáló – a szakmai nyilvánosság döntésein alapuló – díj feltételeit, és megfelelő szakmai támogatás esetén azt alapítsa meg.

2004-es beszámoló

A díj létrehozásáról számos beszélgetést folytattunk különböző fórumokon, és eddig nem alakult ki olyan egyértelmű vélemény, amelynek alapján akár a díj feltételeinek részletes kidolgozása elkezdődhetett volna.

13.) 2004-es határozati javaslat:

Szakszervezetünk felkéri az elnökséget, a Jogdíjbizottságot és az EJI-t arra, hogy továbbra is fordítsanak megkülönböztetett figyelmet a szabadfoglalkozású művészek sajátos helyzetéből eredő kérdések megoldására.

14.) 2004-es határozati javaslat:

A küldöttértekezlet felkéri az elnökséget arra, hogy folytassa a megkezdett tevékenységet a szakmai és fogyasztóvédelemmel összefüggő kérdésekben, ide értve a play-back-re vonatkozó javaslatokat is.

2.5. Szórakoztatózenészek

1999-es határozat

34.) Szakszervezetünk üdvözli azt a szabályozást, melynek eredményeként a vendéglátásban zenészként csak megfelelő végzettséggel rendelkező munkavállalót lehet foglalkoztatni.

35.) A küldöttértekezlet kiemelt jelentőséget tulajdonít annak, hogy az OSZK szakmai vizsgáztatása valamennyi műfajában áttekinthető és egységes szakmai követelmények alapján, független, elfogulatlan és szakmailag tekintélyes vizsgabizottság közreműködésével, nyilvános legyen, a vizsgázók számára igen fontos a vizsgázók egyértelmű tájékoztatása.

36.) A küldöttértekezlet felhatalmazza az elnökséget arra, hogy dolgozza ki részletesen – szakemberek bevonásával – a vendéglátásban szükséges szakmai végzettség vizsgakövetelményeit, továbbá bízza meg a vizsgabizottságok elnökeit.

37.) A szakszervezet felhatalmazza az elnökséget arra, hogy maga vagy döntése alapján a szakszervezet más testülete felügyelje a vizsgákkal kapcsolatos eljárásokat és ellenőrizze az erre vonatkozó határozatok betartását.

38.) Szakszervezetünk köszönetét fejezi ki mindazoknak, és különösen az OFA kuratóriumának és munkatársainak, akik lehetővé tették és közreműködtek a foglalkoztatást elősegítő kísérleti program megindításában, esélyt adva a szórakoztatózenészek foglalkoztatási helyzetének javítására.

2004-es beszámoló

A 34. határozatban említett szakmai végzettség jogszabályi kötelezettsége a felmérések szerint ilyen tekintetben lényegesen javított a helyzeten. A szb. titkárok felmérése szerint a legalisan foglalkoztatott zenészek gyakorlatilag kivétel nélkül rendelkeznek valamilyen megfelelő szakvégzettséggel.

A szakvizsgák zökkenőmentesen folynak, elnökségünk képviseletében a főtitkár ellátja azokat a felügyeleti kötelezettségeket, amelyeket a határozat előír. A vizsgabizottságok jellemzően állandó összetételűek, így a zenész vizsgabizottság elnöke Szirmai László, az OSZK igazgatója, tagjai Körmendi Vilmos, Payer András, Esze Jenő és szükség szerint Kállai Kiss Ernő, a táncos vizsgabizottság elnöke Jeszenszky Endre, tagjai többek között Bakó Gábor, Török Jolán.

A vizsgára jelentkezők pontos és mindenre kiterjedő részletességű előzetes tájékoztatást kapnak a vizsgakövetelményekről.

A vizsgakövetelményeket a szakmailag leginkább illetékes kollegákkal konzultálva állítottuk össze és dolgoztuk azok részleteit.

A vizsgák jogszerűen és szakszerűen folynak, esetenként azon részt vesznek a Gazdasági Minisztérium vendéglátásban érintett munkatársai is, akik minden esetben maradéktalanul elégedettek voltak a vizsgák előkészítésével, szervezésével, a vizsgabizottság munkájával, és a vizsgázók teljesítményét általában jó, de legalább elfogadható színvonalúnak minősítették.

1999-es határozat

39.) A küldöttértekezlet elengedhetetlennek tartja a szórakoztatózenész területen az eddiginél lényegesen aktívabb szervezeti, érdekvédelmi tevékenység kialakítását annak érdekében, hogy a szakmai és foglalkoztatási célok az érdekeltek közreműködésével megvalósulhassanak.

40.) A küldöttértekezlet – az alapszabály módosításával összhangban – az OSZK olyan szervezeti átalakítását határozza el, amely új formájában a zenészcsoportok és a foglalkoztatási piac összhangját biztosítja.

2004-es beszámoló

A határozatok végrehajtása során igyekeztünk olyan szervezeti változást választani, amely a legkisebb anyagi befektetéssel jár, amely a legkevésbé zavarja meg a foglalkoztató piacot, illetve munkáltatókat, valamint az állami szervezeti partnereinket, valamint a zenészek számára könnyen elmagyarázható és remélhetőleg elfogadható.

A változás lényege: semmi nem változik, de lényegében minden megváltozik, de ez időben nem esik egybe.

Egyszerűbben a szakszervezet és az OSZK is megmarad, azonban belül helyreáll az eredeti állapot, a két szervezet egy és ugyanaz, csak két arca van. Egyik arca a munkáltatóé, ez az OSZK, a másik arca a zenészé, ez a szakszervezet.

Ami a kettőt másként köti össze, mint korábban, az a munkaközvetítés. Ez korábban a foglalkoztatónak pénzébe került, ma úgy hívjuk: ingyenes szakszervezeti munkaközvetítés. Célja: a jogszerű foglalkoztatás elősegítése. Nem kötelező, de ajánlott. Aki igénybe veszi, az ingyenesen jut a többi OSZK szolgáltatáshoz is, ami ezzel összefügg: helyettesítés, betegség, fegyelmi gondok megoldása stb). A zenész, ha

szakszervezeti tag akkor juthat jogsegélyhez, jogi képviselethez, védelemhez, ha van legális szerződése. Ha nincs, akkor a többi sincs, akkor ő maga dönti el a saját sorsát. Ha akarja az ingyenes szakszervezeti közvetítést, akkor mindez elérhető közelségbe kerül.

Az új szisztéma reményekkel kecsegtet. A szórakoztatózenész szakszervezeti élet valamit mozdult, valami történt. Az ország majdnem minden megyéjében valamilyen módon jelen vagyunk. Természetesen nagyok a különbségek, de valamilyen elmozdulás mindenütt történt.

Emellett évek óta tárgyalunk az összes érdekelt minisztériummal a szórakoztatózenész, és különösen a cigányzenész foglalkoztatási problémák megoldási lehetőségeiről. A segítő szándékot nem lehet vitatni, azonban az évek múlnak, és a problémákkal végül mindig magunk maradunk.

15.) 2004-es határozati javaslat:

A küldöttértekezlet üdvözli és támogatja a szórakoztatózenész szakszervezeti bizottságok és az OSZK tevékenységének egyesítését, illetve összehangolását különösen a szórakoztatózenészek foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése, foglalkoztatásuk jogszerűsége és feltételeik javítása érdekében.

3. A szakszervezet élete

3.1. Kapcsolataink kormányzati és más állami szervekkel

Szakszervezetünk elnöksége kapcsolatait a kormányzati és más állami szervekkel egyrészt az érdekegyeztetés keretében, másrészt a napi partneri együttműködésben alakította.

Az országos érdekegyeztetés helyszínei a már a korábbiakban említett okok sokat változtak a beszámolási időszakban, és ez nem erősítette, hanem gyengítette, sőt egyes időszakokban szinte teljesen jelentéktelenné tette ezeknek a fórumoknak a működését, illetve eredményességének lehetőségeit.

Szakszervezetünk szempontjából ezt némileg ellensúlyozta az, hogy a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács, a Kulturális Érdekegyeztető Tanács az általános országos képnél jobb lehetőségeket biztosítottak, partnereink általában felelősséggel viseltettek e fórumok munkája iránt, és a szakmai kérdésekben rendszerint a megállapodás szándékával folytak az egyeztetések. A közoktatási terület jelentős egyeztető fóruma a Közoktatáspolitikai Tanács, amelynek 1994 óta tagja megszakítás nélkül szakszervezetünk főtitkára.

Az egyeztető fórumok mellett napi, de legalább is rendszeres munkakapcsolat alakult ki a kulturális és oktatási tárca érintett vezetőivel, szakmai főosztályaival és munkatársaival.

Ezek a kapcsolatok - a szakmai vagy akár koncepcionális vitáink ellenére - kiegyensúlyozottak és minden látványos feszültségtől mentesek, ezért alkalmasak az érdemi munkára és az esetek nem kis részében a megállapodásokra.

Az Országgyűlés kulturális bizottságának ülésein rendszeresen résztvettünk, továbbá a bizottság munkájában rendszeresen figyelembe vette írásos javaslatainkat, véleményünket. Az Országgyűlés oktatási bizottság ülésein is több ízben jelen voltunk.

3.2. Együttműködés szakmai és más szervezetekkel

Szakszervezetünk tovább ápolta és erősítette a hagyományosan kiegyensúlyozott és jó kapcsolatait a zenei és táncművészeti élet szakmai szervezeteivel.

Ezek között is különösen fontos és hasznos az együttműködésünk a Magyar Zenei Tanáccsal, Magyar Táncművészek Szövetségével, továbbá a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségével, a Zenetanárok Társaságával, a Magyar Zenei Előadóművészek Társaságával, a Magyar Jazz Szövetséggel, a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségével, a Magyaróráta Szerzők és Énekesek Országos Egyesületével, és még több, más országos szakmai szervezettel.

Együttműködésünk rendkívül széles, így a szakmai, jogszabályi kérdésektől a közös rendezvények szervezéséig terjed. Igen fontosnak tartjuk azt, hogy a kormány vagy más szerv előtti véleménynyilvánításokat az esetek legnagyobb részében sikerült összehangolni, ezért általában szakszervezetünk az egyeztetésekben már nem csak saját, hanem a szakma általános véleményét is tükröző álláspontot tudott képviselni illetve erre érvelésében is hivatkozni tudott.

A művészeti és kulturális élet egyik legmeghatározóbb állami programfinanszírozó szervezete a Nemzeti Kulturális Alapprogram. Az elmúlt években a szakszervezetünk reprezentálta szakmai kollégiumokban képviselőink is jelen voltak, jelenleg a Zenei szakkollégiumban Zelinka Tamás – már második alkalommal – került megválasztásra.

A Nemzeti Kulturális Alapprogram Bizottságában, továbbá az Összművészeti Fesztiválok szakkollégiuma, a Művészetoktatási szakkollégium és még több ideiglenes kollégium elnökeként szakszervezetünk főtitkára – ez esetekben, mint a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége elnöke – nyolc esztendőn tevékenykedett.

3.3. Szakszervezeti kapcsolatok

Szakszervezetünk továbbra is meghatározó jelentőségű, a legnagyobb szakszervezeti taglétszámmal rendelkező tagja az 1989. májusában újjáalakult, hat szakszervezetet tömörítő Művészeti Szakszervezetek Szövetségének (MSZSZ). A szakmai érdekezések miatt ezen belül is különösen fontos - az előadóművészi jogokkal kapcsolatos feladatokra is tekintettel - a Színházi Dolgozók Szakszervezetével és az Artistaművészek Szakszervezetével való szoros együttműködésünk.

Szakszervezetünk főtitkárát 2001 – ben, immár harmadik alkalommal, az MSZSZ elnökévé választották és ezzel – az MSZSZ alapokmánya alapján - egyidejűleg betölti az EJI elnöki tisztségét is.

Az országos szakszervezeti tömörülések közül szakszervezetünk továbbra is a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) tagja.

A közös érdekeltségi területek miatt továbbra is szoros és harmonikus a kapcsolatunk a Pedagógusok Szakszervezetével, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetével, a Közgyművelődési és Közművelődési Dolgozók Szakszervezetével, a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetével, és általában jó és kiegyensúlyozott az együttműködésünk a többi közalkalmazottakat és köztisztviselőket képviselő szakszervezettel.

3.4. Nemzetközi kapcsolatok

Szakszervezetünk továbbra is tagja a Zenészek Nemzetközi Szervezetének (FIM), amely dinamikus fejlődése eredményeként ma már több, mint hatvan ország zenész szakszervezeteit tömörítő világszervezet.

A FIM kongresszusain immár ötödik alkalommal választották meg szakszervezetünket, illetve annak főtitkárát a szervezet végrehajtó bizottsága tagjának.

Tevékenységünkben továbbra is hasznosítani tudjuk a nemzetközi tapasztalatokat, információkat – amelyeket a leginkább kézzel foghatóan az előadóművészi jogok területén elért eredményekhez vezető úton sikerült kimutatni - és az utóbbi időszakban már, örömeinkre, nem egy esetben mi is tudunk olyan eredményekről, módszerekről beszámolni, amelyeket a nálunk lényegesen nagyobb erővel és hagyományokkal rendelkező testvér-szakszervezetek is érdeklődéssel és elismeréssel nyugtáztak.

Az európai, illetve világszervezetként tevékenykedő előadóművészi jogokat, érdekeket képviselő szervezetekkel való együttműködésünk általában az EJI kapcsolatrendszerén keresztül valósul meg.

3.5. Szervezeti kérdések

Szakszervezetünk az 1989-ben elfogadott alapszabály szerint tevékenykedik. Ennek megfelelően a szakszervezet tisztségviselői az alapszervezetekben, a tagozatokban és az elnökségben végzik tevékenységüket, és ezeken a szinteken illetve helyszíneken érvényesülnek és érvényesíthetők a különböző szakszervezeti jogok.

A tagozatok között aktív és rendszeres tevékenység a zenepedagógus tagozatban, a szórakoztatózenész tagozatban és viszonylagosan aktív a szimfonikus zenekari tagozatban.

Új alapszervezetként jelent meg szakszervezetünkben a Budapesti Operett Színház, elsősorban zenészeket, valamint más művészeket és alkalmazottakat tömörítő szervezete, amelynek a létszáma az alakulás óta már meghaladta az eredeti létszám kétszeresét. Szintén új alapszervezet a Honvéd Művészegyüttes. Örömeinkre megújult a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekaránál tevékenykedő szakszervezeti alapszervezetünk, ahol a zenészek több mint kétharmada szakszervezetünk tagja lett.

Nőtt a taglétszám a pedagógus, szimfonikus zenekari és a szórakoztatózenész alapszervezeteknél is.

Az elnökség évi három – négy alkalommal illetve szükség szerint ülésezett.

3.6. Gazdálkodás

Szakszervezetünk gazdálkodása egy igen összetett szervezet működését tükrözi. Ha csak a szakszervezet közvetlen érdekvédelmi, érdekképviseleti tevékenységével jellemeznénk szakszervezetünk munkáját, és az ehhez kapcsolódó gazdálkodást, akkor az ügyek legkisebb volumenű, és egyben a tagdíjából lényegében fedezhető egyszerű szerkezetet látnánk, amelyet egy nagyobb egészből emeltünk ki, így igazán az semmi lényegeset nem árulna el tevékenységünkről, működésünkről, és az ezzel összefüggő gazdálkodásról.

Szakszervezetünk tevékenységében olyan jelentős tételek jelennek meg szolgáltatásként, feladatként, amelyek – jogilag nem mindig, de gyakorlatilag igen – szorosan összekapcsolják tevékenységünket a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége gazdálkodásával. Ilyen szolgáltatások és tevékenységek többek között az OSZK, a Kőbányai Zenei Stúdió, az MZTSZ Stúdió, a lapkiadás, a vidéki irodahelyiségek, az üdülők, a székház működtetésével összefüggő gazdálkodás, hogy csak néhányat említsünk ezek közül.

Mindez nagyon leegyszerűsítve azt jelenti, hogy kiadásaink közül mindazokat, amelyek a kizárólag saját döntésünkből erednek, tagdíjbevételeinkből kell fedeznünk, ugyanakkor a közös szolgáltatások és működés költségeinek forrásait a közös működés eredményeiből és egyéb forrásokból igyekszünk fedezni.

Összességében ez az elég bonyolult gazdálkodási rendszer biztosítja a hat művészeti szakszervezet – így az MZTSZ – megfelelő szintű működési feltételeit úgy, hogy eközben az önálló szakszervezetek gazdasági és jogi önállóságukat is meg tudják őrizni.

Szakszervezetünknek tartozása, kinnlevősége nincs, vagyona pedig a közös vagyonban van, mint az MSZSZ tagja.

Az MZTSZ gazdálkodásának jogszerűségét – noha erre jogszabály szakszervezetünket nem kötelezi - 1999 óta független könyvvizsgáló ellenőrzi, jelentésének összefoglalóját tájékoztatásul mellékeljük.¹⁰

Az MZTSZ ún. apparátusa, az előző küldötttervezet óta egy fővel nőtt, fiatal kétdiplomás zenész-jogász kollegánk segíti munkánkat, egyébként változatlan létszámban, azaz a főtitkár és munkatársnője, továbbá egy nyugdíjas kollegánk közreműködésével végzi feladatait.

3.7. A szakszervezet szervezeti részei, szolgáltatásai

3.7.1. Az Országos Szórakoztatózenei Központ

Az Országos Szórakoztatózenei Központ az MZTSZ elnöksége közvetlen irányításával működő önálló jogi személyiséggel nem rendelkező, országos hatókörrel működő, megyei és regionális kirendeltségekkel, képviselőkkel rendelkező önállóan gazdálkodó intézmény. Az OSZK-ról, illetve a szórakoztatózenész szakszervezeti bizottságok közös tevékenységéről már részletesen szoltunk a korábbiakban.

3.7.2. A Kőbányai Zenei Stúdió és az MZTSZ Stúdió (Szófia u.)

Az MZTSZ Kőbányai Zenei Stúdió Művészeti Szakiskola 1998 óta - amikor szakszervezetünk elnöksége megalapította, és azóta fenntartja - működik, mint államilag elismert, a szakképzés rendszerében a könnyű műfaj művészeit képző középfokú oktatási intézmény. A szakiskola az elmúlt évek alatt sokat fejlődött, lassan kialakul igazi profilja, és minden tekintetben hasznos és értékes műhelye és központja a könnyűzenei életnek. Volt növendékeink közül számosan ma már meghatározó zenészei, énekesei nem egy a legelső vonalba tartozó együttesnek. Emellett a kevésbé látványos hagyományosnak tekinthető vendéglátóipari szórakoztatás számára is képezzük a felkészült művészeket.

Az elnökség legutóbbi a szakiskolába kihelyezett elnökségi ülésén, ahol örömeinkre megjelent a kőbányai önkormányzat polgármestere és alpolgármestere is, maguk is személyesen meggyőződhetek az ott folyó munka komolyságáról, a kitűnő személyi és technikai feltételekről. A polgármester úr hozzászólásában arról biztosította szakszervezetünket, hogy az önkormányzat továbbra is hosszú távra képzei el együttműködésünket, és biztosítani kívánja az épület ingyenes használatát is.

A szakiskolában folyó munka elismerésének is tekintjük azt, hogy a közoktatási törvény legutóbbi módosítása során kezdeményezésünkre a törvénybe bekerült az a szabály, mely szerint a szórakoztatózenész képzés szakiskolai képzése esetében pedagógus végzettségnek kell tekinteni az emelt szintű (korábban felső fokú) szakképesítést. Ezt a képesítést jelenleg a szakszervezetünk által szervezett vizsga keretében – a középfokú végzettség megszerzését követő egy éves képzés után – lehet majd megszerezni.

Az MZTSZ Stúdiója 1991 szeptemberétől működik a szakszervezet elnöksége felügyeletével. A főtitkár közvetlen irányításával az ügyvezető igazgató és az iskola többi munkatársa szervezi az oktatást, illetve a munkát.

¹⁰ 5. sz. melléklet: a független könyvvizsgálói jelentés kivonata

A Stúdió fenntartásának célja az, hogy képzési, továbbképzési lehetőséget biztosítson a könnyű műfaj iránt érdeklődőknek, továbbá előkészítsen a Kőbányai Művészeti Szakiskolába való felvételre, továbbtanulásra. Szakszervezetünk tagjai kedvezményes mértékű tandíjat fizethetnek. A Stúdió felkészít a szórakoztatózenész szakvizsga megszerzésére is.

3.7.3. Lapkiadás, honlap

Elnökségünk adja ki a PARLANDO című zenepedagógiai folyóiratot, amely évente hat-nyolc alkalommal, általában kb.1500 példányban jelenik meg.

A Magyar Szimfonikus Zenekari Szövetséggel közösen adjuk ki a Zenekar című évi nyolc alkalommal több, mint 2 000 példányban megjelenő folyóiratot.

Ide tartozik az is, hogy már elkezdtük – de idő és energia hiányában még nem fejeztük be – szakszervezetünk internetes honlapjának felépítését. Bízunk abban, hogy legkésőbb ennek az évnek a végére már bárki elérheti a www.mztsz.hu címen.

3.7.4. Üdültetés, segélyezés

A teljesen átépített és felújított és télen is üzemelő Zamárdi üdülőben a korábbiaknál magasabb színvonalon, továbbra is biztosítunk évről-évre kedvezményes feltételek mellett üdülési lehetőséget a tagság, különösen a családosok számára és továbbra lehetőséget is tudunk kínálni a Miskolc-Tapolcai kis üdülőnkben.

Az üdülési lehetőségek száma a Hévízen vásárolt kettő és a Balatonfüreden vásárolt egy kettő-kettő szobás téli – nyári üzemelésű, teljesen felszerelt önellátós magas színvonalú, de tagjaink számára mérsékelt áron igénybe vehető lehetőségekkel gyarapodott az elmúlt években.

Szakszervezetünk segélyekkel (szociális, szülési, temetési) igyekszik a rászorultak szociális helyzetén javítani.

Végezetül köszönet mindazoknak, akik az elmúlt években segítettek és támogatták tevékenységünket: elsősorban a szakszervezet tisztségviselőinek és tagságának, a szakszervezet munkatársainak, szövetségeseinknek, valamint azoknak a partnereknek, munkatársaknak és vezetőknek, akik hozzájárultak ahhoz, hogy kollegáink életében és munkájában több öröm és siker legyen.

Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete elnöksége

ZENEMŰVÉSZEK ÉS TÁNCMŰVÉSZEK SZAKSZERVEZETE

1068 BUDAPEST, VÁROSLIGETI FASOR 38.
TELEFON : 342-8927, 321-1120/115, 129
478-1082; 478-1088
FAX : 322-5446

BUDAPEST, 2000.10.05.

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Dr.Baán László államtitkár úr
részére

BUDAPEST

Tisztelt Államtitkár Úr!

Hivatkozva személyes megbeszélésünkre is, a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetési törvényjavaslattal kapcsolatban az alábbi észrevételeket és javaslatokat tesszük:

1. Szakszervezetünk több alkalommal – írásban és szóban – kifejtette már a NKÖM vezető képviselői előtt is álláspontját a Nemzeti Filharmóniánál végrehajtott intézkedések várható pozitív és negatív hatásairól, ezért ezt jelen sorokban nem kívánjuk megismételni. Az azonban kétségtelen, hogy a kétéves költségvetési javaslat a központi intézményi körön belül olyan mértékben állandósítja az aránytalanságot a művészeti munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottak között, illetve az önkormányzati és a központi intézményi kör összevetésében, amely arány már alkotmányossági kérdéssé válhat. Konkrétabban: a központi zenei- és táncművészeti intézmények (Magyar Állami Operaház, Magyar Állami Népi Együttes) művészeinek illetménye - azonos fenntartó mellett - kb. 30 - 40%-át éri el a Nemzeti Filharmonikusok átlagának, míg az önkormányzati fenntartású intézmények esetében ez a 20% - ot sem éri el. Ezek az arányok azonos munkakörök betöltése esetén, azonos iskolai végzettség mellett tarthatatlanok. A helyzet átfogó megoldása érdekében – elnökségünk 2000. május 24-én elfogadott állásfoglalásában megfogalmazott javaslatot megismételve – a megegyezés célkitűzésével ismét kezdeményezzük e kérdések átfogó áttekintését.
2. A törvényjavaslattal összefüggésben az alábbi konkrét módosító javaslatokat tesszük:
 - a) Szakszervezetünk és egyben a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége képviselőjében javasoljuk, hogy a művészeti munkakört betöltő közalkalmazottak illetményének szakmai szorzója, a kulturális terület más közalkalmazottaira vonatkozó mértékkel azonosan kerüljön megállapításra. Ezért javasoljuk, hogy a törvényjavaslat 16. számú

mellékletének [3. számú melléklet az 1992. évi XXXIII. törvényhez] 7. pontja az alábbiak szerint egészüljön ki és egyben javasoljuk a 8. pont elhagyását:

„7. **Művészeti**, levéltári, múzeumi, könyvtári, közművelődési, műemlékvédelmi.....szakképesítéssel történő ellátása
1,20”

Indoklás: A törvényjavaslat a 2000. évi költségvetési törvény vonatkozó szabályozásával szemben kiemeli és egyben kizárja a kulturális terület szakmai szorzójának hatálya alól a művészeti intézményekben folytatott tevékenységeket, és ezzel az illetmény növekedést lényegesen alacsonyabb mértékben teszi lehetővé. A módosító javaslat a kulturális terület közalkalmazottjainak ilyen megkülönböztetésének kizárását célozza, és egyidejűleg lehetővé teszi a művészeti intézmények közalkalmazottjai számára is – más magasan kvalifikált munkavállalókhöz hasonlóan – a bérezési helyzet javítását.

Költségvetési hatása a javaslatnak döntően az önkormányzati körben jelentkezik, és összességében kb. 1500 fő közalkalmazott illetményét érinti.

A javaslat költségvetési hatásai (becsült adatok)

Az érintett közalkalmazottak létszáma

zenekarok	énekkarok	színházak	művészegyüttesek	Összesen
550 fő	50 fő	700 fő	200 fő	1500 fő

A 2001. szeptember 1-től alkalmazandó **1,20** mértékű szakmai szorzó illetménynövelő hatása átlagosan 8000.-Ft/hó, a 2001. évi összes költségvetési többlet igény:

Átlag 8000.-Ft x 4 hó x 1500 fő azaz 8000x4x1500 = 48.000.000.-Ft

társadalombiztosítási járulék = 15.840.000.-

Ft

2001.09.01 - től összes többletigény kb.= **63.840.000.-**

Ft

A **2002.** évi költségvetési többletigény hozzávetőleg **200 millió forint**, (kb. 65 millió áthúzódó és és 135 millió tárgyévi)

b) Javasoljuk a törvényjavaslat 5. számú melléklete 11. pontja „ Helyi önkormányzatok hivatásos zenekari és énekkari támogatása” igénybevételeinek feltételei illetve összegének módosítását kettő változatban:

1. változat (a 2000. évi költségvetési törvényben megfogalmazott szöveg felhasználásával):

„Helyi önkormányzat fenntartásában, vagy közhasznú társasági formában működő hivatásos zenekarok és énekkarok kiadásaihoz a helyi önkormányzatok támogatást vehetnek igénybe. A helyi önkormányzatokat a támogatási keretből 2001-ben [290] **345** millió forint, 2002-ben [310] **430** millió forint működési kiadásokra, 2001-ben 110 millió forint, 2002-ben 120 millió forint az önkormányzati hozzájárulás arányában illeti meg. A támogatás igénybevételét a nemzeti kulturális örökség minisztere 2001. február 15-ig rendeletben szabályozza.

Előirányzat 2001 évben: [400] **455** millió Ft, 2002 évben: [455]–**550** millió Ft”

2. változat (a törvényjavaslat kiegészítésével)

„Igényelhetik a helyi önkormányzatok, **ha hivatásos zenekart és/vagy énekkart tartanak fenn, illetve abban az esetben**, ha olyan hivatásos zenekart és/vagy énekkart támogatnak, amellyel a zene-, illetve az énekkar működtetésére hosszú távú – legalább 5 éves – **közhasznú megállapodást** [közszolgáltatási szerződést] kötöttek. A helyi önkormányzatokat a támogatási keretből 2001-ben [290] **345** millió forint, 2002-ben [310] **430** millió forint működési kiadásokra, 2001-ben 110 millió forint, 2002-ben 120 millió forint az önkormányzati hozzájárulás arányában illeti meg. A támogatás igénybevételét a nemzeti kulturális örökség minisztere tárgyév február 15-ig rendeletben szabályozza.

Előirányzat 2001 évben: [400] **455** millió Ft, 2002 évben: [455]–**550** millió Ft”

Indoklás:A javaslat egyfelől technikai jellegű, mert a törvényjavaslat jelen szövegezése a támogatás igénybevételét az intézményeket fenntartó önkormányzatok számára nem teszi lehetővé, illetve pontosító annyiban, hogy a nem intézményi kör esetében az igénybevétel feltételül közhasznú megállapodás megkötését határozza meg, a művészeti szolgáltatások sorában értelmezhetetlen közszolgáltatási szerződés helyett.

Másfelől a támogatási összeg emelésére tett indítvány, forrást teremtené a központi intézményeknél immár kettő esztendeje bevezetett 50 – 300% mértékben meghatározott művészeti munkaköri pótlékhoz hasonló, de lényegesen mérsékeltebb mértékű személyi juttatási rendszer kialakításához. A központi és az önkormányzati intézményi körben a jövedelmek tekintetében olyan súlyos aránytalanság alakult ki, amelyet a javaslat mérsékelni szándékozik. A növekmény felhasználásának részleteit ugyancsak a miniszteri rendelet szabályozná. Többletigény **2001 – ben 55 millió Ft, 2002 – ben 95 millió Ft** (áthúzódó 55 millió, tárgyévi 45 millió)

A többletigényt megalapozó tájékoztató adatokat mellékeljük.

- c) Javasoljuk a törvényjavaslat 1. számú melléklete II. Országgyűlés fejezete 6 – 8. cím 10. Címszám 2. Alcímszám alatt szereplő „Magyar Rádió művészeti együtteseinek támogatása” előirányzat **2001-re** meghatározott 500 millió Ft **550 millió Ft-ra**, és a **2002-ra** tervezett összeg **600 millió Ft-ra** történő megállapítását

Indoklás: A javaslat a Magyar Rádió művészeti együtteseinek művészei számára megalapozná az átlagos minimális bérfejlesztés lehetőségét, ennek hiányában erre semmiféle forrás nem áll rendelkezésre.

Kérjük javaslataink szíves mérlegelését és lehetőség szerinti támogatását.

Tisztelettel

Gyimesi László
főtitkár

2. SZ. MELLÉKLET

5/1992. (I. 13.) Korm. rendelet

az egyes művészeti tevékenységeket folytatók öregségi nyugdíjra jogosultságáról

A Kormány a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény (a továbbiakban: T.) 124. §-a (2) bekezdésének *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. § E rendelet hatálya alá tartozik

a) az operánál, színháznál és más hivatásos együttesnél tevékenységet folytató magánénekes, magántáncos, énekkari és tánckari tag, színművész;

b) a hivatásos zenekarnál tevékenységet folytató fúvószenész;

c) a kivételes fizikai erő kifejtését vagy pszichés koncentrációt igénylő cirkuszi műfajokban tevékenységet folytató hivatásos artista;

d) az önálló művészeti tevékenységet folytató,

1. felsőfokú szakirányú végzettséggel, vagy
2. az 52 1822 02 OKJ számú énekes (klasszikus magánénekes vagy jazzénekes szakirány) szakképesítéssel, vagy az 54 1822 01 OKJ számú szórakoztató zenész I. tánczene-ének, rockzene-ének, népi-cigányzene-ének szakirány szakképesítéssel, vagy
3. az Országos Filharmónia vagy az Országos Rendező Iroda által énekes kategóriában 1991. március 1-je előtt kiállított egyéni, hivatásos előadóművészi működési engedéllyel, vagy
4. az Országos Filharmónia vagy a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete által 1994. július 2-a előtt kiadott egyéni, hivatásos előadóművészi végzettséget tanúsító bizonyítvánnyal rendelkező

énekes.

2. § (1) Az 1. § hatálya alá tartozó személy a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 7. §-a (1) és (4)-(5) bekezdéseiben meghatározott öregségi nyugdíjkorhatárának elérése előtt öregségi nyugdíjra akkor jogosult, ha

a) a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek nyilvántartása alapján, vagy a Tny. 43. §-a (2) bekezdésének a)-b) pontjaiban meghatározott módon, illetőleg egyéb egykorú eredeti okirattal bizonyítja, hogy az öregségi nyugdíj megállapításának kezdő időpontját közvetlenül megelőző 1825 napon belül legalább 1290 (artista esetén 913) napig is, és legalább huszonöt (a magánénekes és a magántáncos, valamint a fúvószenész húsz) éven át - ide nem értve a képzés idejét - belföldön vagy külföldön az 1. §-ban meghatározott művészeti tevékenységét főfoglalkozásszerűen folytatta, és

b) legalább 25 évi szolgálati időt szerzett.

(2) Az öregségi nyugdíj megállapításánál - és minden egyéb vonatkozásban - a Tny.-nek az öregségi nyugdíjra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy az 1. § c) pontja szerinti feltételek fennállását az Országos Sportegészségügyi Intézet igazolja.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásánál művészeti tevékenységet főfoglalkozásszerűen folytatta az a személy, aki az (1) bekezdés a) pontjában említett időtartam alatt azzal egyidejűleg nem folytatott a művészeti tevékenységével kapcsolatba nem hozható egyéb keresőtevékenységet.

3. § E rendelet alkalmazásakor a munkáltató köteles az erre a célra rendszeresített és az igénylő által aláírt nyomtatványon az illetékes igényelbíráló szervtől a szolgálati idő megállapítását kérni. Munkáltató hiányában a szolgálati idő megállapítását az igénylő kérheti.

3/A. § E rendelet alkalmazásában:

a) *más hivatásos együttes*: művészeti produkció megvalósítása céljából hivatásos művészek egy alkalomra létrejött vagy folyamatosan, illetve időszakosan működő, jogi személyiséggel rendelkező vagy jogi személyiséggel nem rendelkező társulása;

b) *önálló művészeti tevékenység*: munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban vagy egyéni, illetve társas vállalkozási jogviszony keretében, személyesen végzett művészeti tevékenység.

4. § Ez a rendelet 1992. január 15-én lép hatályba.

2004. évi ... törvény
a művészek jogállásáról, foglalkoztatásáról és a művész-szerződésről

A piacgazdaságban a művészeti élet szabadságát - a művészeti alkotások és az előadói teljesítmények más jogszabályokban meghatározott védelme mellett - a művészek jogállásának és foglalkoztatásának szabályozásával is biztosítani kell.

Az Országgyűlés, figyelemmel az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO) a művész státuszáról szóló ajánlására is, a következő törvényt alkotja.

I. RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. fejezet

A törvény alapelvei és célja

1. § (1) A művészeti élet és művészeti tevékenység szabadságának védelme az állam alkotmányos feladata. Ez a védelem minden művészt, illetve közösségeiket megillet nem, kor, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az állam kiemelkedően fontos feladata a művészeti tevékenység megvalósulásának, a művészeti alkotások létrejöttének elősegítése, a művészeket képviselő szakmai és érdekképviseleti szervezetekkel való együttműködés.

2. § E törvény célja:

- a) a művészeti alkotások, előadások létrejöttének elősegítése, és ezzel a nemzet kulturális vagyonának és örökségének gyarapítása,
- b) a művészeti alkotások és teljesítmények megjelenésének elősegítése a kulturális piacon,
- c) *a művészi jogállás, a művészeti tevékenység és munkavégzés, illetve művész foglalkoztatás sajátosságainak szabályozása.*

II. fejezet

A törvény hatálya

3. § (1) E törvény hatálya kiterjed – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével - a művészeti tevékenység végzésére irányuló azon jogviszonyokra, amelyeknek keretében a jogviszony alanya művészeti tevékenység folytatása vagy művészeti szolgáltatás nyújtása, illetve ezek igénybe vétele során szerez jogokat, illetve vállal kötelezettségeket.

(2) E törvény hatálya nem terjed ki a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvényben (a továbbiakban: Mt.), a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben (a továbbiakban: Kjt.), a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben, valamint a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényben szabályozott jogviszonyokra.

II. RÉSZ

A MŰVÉSZ SAJÁTOS FOGLALKOZTATÁSI FELTÉTELEI

I. fejezet

A művész foglalkoztatásának sajátos szabályai

4. § (1) A foglalkoztató az e törvényben szabályozott művész-szerződés alapján, az e törvény 16.§-ának 13. a) pontjában meghatározott művészeti feladatkör betöltésére, tartós foglalkoztatás keretében, önálló művészeti tevékenységet folytató művészt foglalkoztathat.

(2) A foglalkoztató az e törvényben szabályozott művész-szerződés alapján, az e törvény 16.§-ának 13. pontjában meghatározott művészeti feladatkörbe tartozó meghatározott művészeti feladat ellátására önálló művészeti tevékenységet folytató művészt és vendégművészt is foglalkoztathat.

(3) A (1) és (2) bekezdésben meghatározottaktól érvényesen eltérni nem lehet.

II. fejezet

A művész-szerződés

Általános feltételek

5. § (1) A művész-szerződéssel az önálló művészeti tevékenységet folytató művész művészeti tevékenység folytatására, a foglalkoztató a művészeti tevékenységért – tekintettel a művészi feladat jellegére, időtartamára, rendszerességére, helyszínére, nehézségi fokára és egyéb a szerződő felek által közösen megállapított szempontokra – arányos díjazás megfizetésére köteles.

(2) A művész-szerződésben a felek

a) művészeti feladatkör betöltése, vagy

b) meghatározott művészi feladat teljesítése céljából hoznak létre jogviszonyt.

(3) E törvény rendelkezéseitől a felek egyező akarattal eltérhetnek, ha a törvény az eltérést megengedi.

(4) Ha e törvény egyes rendelkezéseitől eltérést nem enged, a felek eltérő tartalmú megállapodása helyébe a törvény rendelkezése lép.

(5) A művész-szerződés érvényességéhez annak írásba foglalása szükséges. E rendelkezéstől a felek nem térhetnek el.

A művész kötelezettségei

6. § (1) Az önálló tevékenységet folytató művész köteles művészi adottságainak megfelelően, az adott helyzetben a tőle elvárható gondossággal művészeti tevékenységet folytatni.

(2) Az önálló tevékenységet folytató művész a szerződés megkötése előtt köteles a foglalkoztatót tájékoztatni arról, hogy más foglalkoztatóval kötött szerződés alapján, milyen időtartamban és rendszerességgel, milyen művészi feladatot lát el.

A foglalkoztató kötelezettségei

7. § (1) A foglalkoztató köteles – az erre vonatkozó szabályok megtartásával – az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit biztosítani.

(2) A foglalkoztatónak – a felek eltérő megállapodása hiányában – a művészeti tevékenység időbeli beosztását legalább hét nappal korábban, legalább egy hétre előre közölni kell.

(3) A felek a művész-szerződésben rendelkezhetnek úgy, hogy amennyiben a foglalkoztató és a szakszervezet között létrejött, a művészek foglalkoztatásának időbeli beosztására is vonatkozó szerződés a (2) bekezdés szabályaitól eltérően rendelkezik, akkor ez utóbbi szerződés szabályait alkalmazzák.

(4) A foglalkoztató a művész részére a napi tevékenységének befejezése és a következő napi megkezdése között legalább tizenegy óra pihenőidőt köteles biztosítani. Ettől eltérően a felek megállapodása kevesebbet, de legalább nyolc óra pihenőidő biztosítását írhatja elő.

A művész-szerződés időtartama

8. § (1) A művész-szerződés köthető határozott vagy határozatlan időre.

(2) Előadóművészeti szervezetenél, művészeti feladatkör betöltésére, illetve meghatározott feladat ellátására irányuló tartós jogviszony – amennyiben a felek a szerződést 12 hónapnál nem hosszabb időre kötik - a tárgyév augusztus 1 – től a következő év augusztus 1 – ig tart. A foglalkoztató – amennyiben már a felek között korábban létesült határozott idejű jogviszony – a következő időszakra vonatkozó ajánlatát vagy annak hiányát legkésőbb március 31 – ig közli írásban a foglalkoztatottal, aki április 30 – ig nyilatkozik ajánlatról. Amennyiben május 15 – ig nem jön létre megegyezés, akkor a feleket a továbbiakban már nem köti az addig tett ajánlatuk.

(3) Abban az esetben, ha a foglalkoztató elmulasztja a március 31 –ig esedékes ajánlattételt vagy a nemleges továbbfoglalkoztatási nyilatkozatot a művésznak átadni, akkor a művészt, kérésére, köteles további tizenkettő hónapig, legalább a lejáró szerződésnek megfelelő díjazási feltételekkel foglalkoztatni.

(4) A (2) és (3) bekezdésben foglaltaktól érvényesen eltérni nem lehet.

A művész-szerződés felmondása

9.§ (1) A határozatlan időre kötött szerződést bármelyik fél felmondhatja.

(2) A felmondási idő a szerződés első évében egy hónap, a szerződés második évében két hónap, a harmadik és azt követő években három hónap. Rövidebb felmondási időben a felek nem állapodhatnak meg.

(3) Ha a felek hosszabb felmondási időben állapodnak meg, a foglalkoztatóra irányadó felmondási idő nem lehet rövidebb, mint a művészre irányadó felmondási idő.

(4) A felmondást annyiban kell indokolni, hogy a végkielégítéshez való jog (11.§) megállapítható legyen.

10.§ A határozott időre kötött művész-szerződést akkor lehet felmondani, amennyiben a felek felmondás szabályairól a szerződésben rendelkeztek.

Végkielégítés

11.§ (1) Végkielégítés illeti meg azt a művészt,

- a) aki a foglalkoztatónál legalább öt egymást követő évben, tartós jogviszonyban, művészeti feladatkört töltött be, vagy meghatározott művészeti feladatokat – kivéve a vendégművészt - látott el, és akinek jogviszonyát a foglalkoztató felmondással szüntette meg, vagy
- b) akinek jogviszonya a határozott idő lejártával megszűnt azért, mert a foglalkoztató nem kínál számára újabb szerződést, vagy
- c) akinek jogviszonya a határozott idő lejártával megszűnt azért, mert a foglalkoztató a lejárt szerződés foglalkoztatási feltételeinél és/vagy díjazásánál kedvezőtlenebb feltételekkel kínált a művész számára újabb szerződést, és azt a művész nem fogadta el.

(2) A végkielégítés akkor is megilleti a művészt, amennyiben a szerződés időtartama alatt foglalkoztatója személyében változás következik be.

(3) A végkielégítés összegét – a felek eltérő megállapodása hiányában – a foglalkoztató a jogviszony megszűnését követő tizenöt naptári napon belül fizeti meg a művésznak.

(4) A végkielégítés mértéke

- a) legalább öt év esetén: kéthavi;
- b) legalább tíz év esetén: háromhavi;
- c) legalább tizenöt év esetén: négyhavi;
- d) legalább húsz év esetén: öthavi;
- e) legalább huszonöt év esetén: hathavi

átlagos díjazásnak megfelelő összeg.

(5) Az átlagos díjazás mértéke a végkielégítést megelőző tizenkettő hónap havi díjazása átlagának megfelelő összeg.

(6) A végkielégítésre való jogosultság (4) bekezdésben meghatározott időtartamának megállapításánál figyelembe kell venni a foglalkoztatónál művészeti feladatkörben, vagy meghatározott művészeti feladat ellátása céljából munkaviszonyban, vagy közalkalmazotti jogviszonyban, vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban, továbbá a társas vállalkozás nevében a foglalkoztató javára személyes munkavégzés útján művészeti szolgáltatás nyújtásának időtartamát is.

(7) Ha a szerződést a művész a foglalkoztató szerződésszegése miatt mondta fel, a művész jogosult a végkielégítésre.

(8) Nem jogosult végkielégítésre a művész, ha a foglalkoztató a szerződést - az egészségügyi okot kivéve – a művész tartós alkalmatlansága vagy nem megfelelő tevékenysége miatt, vagy a művész szerződésszegése miatt mondta fel, továbbá akkor sem, ha legkésőbb a szerződés megszűnésének időpontjában a művész nyugdíjasnak minősül.

(9) E törvény alkalmazása szempontjából a művész akkor minősül nyugdíjasnak, ha

- a) a hatvankettedik életévét betöltötte és az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel rendelkezik (öregségi nyugdíjra való jogosultság), illetve
- b) az a) pontban említett korhatár betöltése előtt öregségi nyugdíjban, vagy
- c) karkedvezményes öregségi nyugdíjban, vagy
- d) előrehozott (csökkentett összegű előrehozott) öregségi nyugdíjban, vagy
- e) szolgálati nyugdíjban, vagy
- f) korengedményes nyugdíjban, vagy
- g) más, az öregségi nyugdíjjal egy tekintet alá eső nyugellátásban, illetőleg
- h) rokkantsági (baleseti rokkantsági) nyugdíjban részesül.

Egyéb rendelkezések

12.§ (1) A művész-szerződésre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a foglalkoztató és társas vállalkozás között létrejövő olyan szerződésre is, amelynek alapján a művészeti tevékenységet a társas vállalkozás szerződésben nevesített művész tagja köteles ellátni.

(2) A művész-szerződésre azokban a kérdésekben amelyeket ez a törvény nem szabályoz, a megbízási szerződésre (Ptk. 474.§) vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

III. RÉSZ

A művészeti tevékenységet hivatásszerűen folytató művész jogállása

13. § (1) A művészeti tevékenységet élethivatásként, főfoglalkozásszerűen (a továbbiakban hivatásszerűen) folytató művészeket jogállásuk és tevékenységük sajátosságaihoz igazodó gazdasági és szociális jogok illetik meg,

(2) Művészeti tevékenységet hivatásszerűen folytat az a személy, aki

- a) - szakirányú felsőfokú oklevelet, vagy az állam által jogszabályban elismert szakképzettséget szerzett és az ennek megfelelő tevékenységet gyakorolja, vagy - alkotóművész, és a nyilvánosságra hozott, szerzői jogi védelmet élvező alkotásai után díjazásban részesült, továbbá alkotóművészi tevékenységet folytat, vagy
- b) művészeti tevékenységére tekintettel a Kjt. 63. §-ának (2) bekezdésében meghatározott művészeti díjjal rendelkezik, vagy
- c) önálló művészeti tevékenységéért díjazásban részesül, és a tárgyét megelőző esztendőben, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. évi törvény 4.§-ának (2) bekezdésében meghatározottak szerinti bevételének legalább nyolcvan százaléka a művészeti tevékenységből származik.

14. § A művészeti tevékenységet hivatásszerűen folytató művész joga, hogy

- a) művészeti tevékenységét az e törvény szerinti, a művészeti tevékenységre vonatkozó, annak sajátosságait figyelembe vevő szabályoknak megfelelően folytathassa,

- b) a művészeti tevékenység sajátosságait figyelembe vevő szabályozás alapján is kapcsolódhasson a társadalombiztosítási és munkanélküli ellátáshoz, a foglalkoztatást elősegítő eszközökhöz,
- c) a közteherviselésben olyan feltételek mellett teljesíthesse kötelezettségeit, amelyek a művészeti tevékenység sajátos jövedelemszerző körülményeit, feltételeit figyelembe veszik, és lehetővé teszik a művész számára az egyszerűsített adózási (átalányadózás, egyszerűsített vállalkozói adó) lehetőségek alkalmazását, valamint a művészeti tevékenység folytatásával összefüggő költségeinek bevételeivel történő szembeállítását.

15. § (1) A művészeti tevékenységet hivatásszerűen folytató személyt tevékenysége ellenértékéért, arányos díjazás illeti meg.

(2) Arról a szerződésről, amely a művészeti tevékenységet hivatásszerűen folytató személy művészeti tevékenységének vagy más hasonló, kifejezetten a művész e minőségére, illetve személyiségére, közismertségére tekintettel igénybe vett, személyes jelenléttel járó tevékenységéről díjazás vagy más ellenszolgáltatás nélkül rendelkezik, - ha a körülményekből kifejezetten más nem következik - az ellenkező bizonyításáig azt kell vélelmezni, hogy a művész helyzetének kihasználásával, feltűnően aránytalan előny szerzése érdekében kötötték. (3) A művész díjazása közérdekű vagy más célra történő felhasználásáról külön nyilatkozatban, kizárólag önkéntesen, a vonatkozó jogszabályok szerint rendelkezhet.

IV.RÉSZ

Értelmező rendelkezések

16. § E törvény alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:

1. *művészeti szervezet*: minden olyan Magyarországon bejegyzett és itt működő alkotóművészeti és előadóművészeti szervezet, amely a művészeti tevékenységet alaptevékenységként folytatja, tekintet nélkül arra, hogy a szervezet rendelkezik-e jogi személyiséggel.
2. *alkotóművészeti szervezet*: a művészeti alkotásokat létrehozó vagy létrehozásukat elősegítő művészeti szervezet, különösen a képző-, ipar- és fotóművészeti galéria, a szépirodalmi könyvkiadó, az alaptevékenysége szerint művészeti alkotásokat kiállító intézmény, az alkotótelep és az alkotóház.
3. *előadóművészeti szervezet*: a színház (ide értve a bábszínházat, valamint az önálló épülettel nem rendelkező állandó jelleggel működő társulatot, továbbá a saját művészeti társulattal nem rendelkező ún. befogadó színházat), az opera, szimfonikus és más zenekar, az énekkar, a balett – vagy táncegyüttes, az artistaművészetet bemutató cirkusz, a varieté, a művészeti együttes, a hang – és szinkronstúdió. E törvény alkalmazásában önálló előadóművészeti szervezetnek minősül a Magyar Rádió Rt. keretében működő Magyar Rádió Művészeti Együtteseinek elnevezésű szervezeti egység is.
4. *foglalkoztató*: az e törvényben meghatározott művészeti szervezet, továbbá bármely jogi és természetes személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, egyéni vállalkozó, amennyiben művészt foglalkoztat.

5. *munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony*: minden olyan, eredménykötelezettséggel nem járó jogviszony, amelynek alapján művészi tevékenységet kell személyesen, díjazás ellenében folytatni, és amely jogviszony nem minősül munkaviszonynak, ilyen különösen a megbízási és a felhasználási szerződéssel létrehozott jogviszony.

6. *önálló művészeti tevékenység*: munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban vagy egyéni, illetve társas vállalkozási jogviszony keretében, személyesen végzett művészeti tevékenység.

7. *önálló művészeti tevékenységet folytató művész*: az a művész, aki a művészeti tevékenységet az e törvényben meghatározott művész-szerződés alapján létrehozott jogviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban vagy egyéni, illetve társas vállalkozási jogviszony keretében személyesen - és nem munkaviszonyban, vagy közalkalmazotti jogviszonyban - folytatja.

8. *meghatározott művészeti feladat*: olyan művészeti feladat, amely kizárólag a szerződésben nevesített alkotásban vagy előadásban vállalt kötelezettség ellátására vonatkozik, és a művész ezzel egyidejűleg rendelkezésre állásra, helyettesítésre, vagy más feladatra nem kötelezett és nem utasítható.

9. *művészeti feladatkör*: a meghatározott művészeti feladatot meghaladó művészeti tevékenység.

10. *művész-szerződés*: az önálló művészeti tevékenységet folytató művész és a foglalkoztató között, az e törvény rendelkezései szerint létrejött szerződés, amelynek alapján a művész művészeti tevékenységet folytat, illetve szolgáltat és a foglalkoztató azt igénybe veszi.

11. *tartós foglalkoztatás*: olyan jogviszony, amely az előadóművészeti szervezet foglalkoztató és az önálló művészeti tevékenységet folytató művész között - művészeti feladatkör betöltésére, illetve meghatározott feladat ellátására - legalább tizenkettő hónap időtartamra jön létre. Ugyancsak tartósnak minősül a jogviszony, amennyiben az, - az első alkalommal - az évad megkezdését követően jött létre, és az évad végéig tart.

12. *vendégművész*: az az önálló művészeti tevékenységet folytató művész, aki tartósan nem minősülő foglalkoztatás keretében a folyamatos jelleggel működő előadóművészeti szervezetnél meghatározott művészeti feladatot teljesít, és különösen színház esetében, a repertoárban szereplő, meghatározott előadásban, darabszerződés alapján meghatározott művészeti tevékenységet folytat.

13. *művészeti feladatkörök előadóművészeti szervezetben*:

- a) rendező, karmester, karnagy, balettmester, koreográfus, dramaturg, lektor, színész, magánénekes, magántáncos, énekes, hangszeres szólista, táncos szólista, vers- és prózamondó, artista, pantomimes, segédszínész, gyakorlatozó színész, díszlet-, jelmeztervező, festő, szobrász, bábtervező, bábkészítő, játékmester, világítástervező, fotóművész, segédrendező, asszisztens, scenikus.
- b) koncertmester, szólamvezető, első fúvós, zenekari tag, népi zenekar vezető, egyéb zenekari tag, énekkari tag, tánckari tag, csoportos szereplő (statiszta), korrepetitor, énekmester, ügyelő, sűgő.

V.RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Vegyes rendelkezések

17. § Művészeti feladatkört betöltő közalkalmazott határozott időre szóló kinevezése esetén a Kjt. 21. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, a Mt. 79.§-ának (5) bekezdésében foglalt korlátozás alól, a miniszter által megengedett és szabályozott eltérést akkor kell alkalmazni, amennyiben kollektív szerződés másként nem rendelkezik.

18.§ E törvény 8.§-a (2) és (3) bekezdésében meghatározott rendelkezéseket határozott idejű munkaviszony vagy közalkalmazotti jogviszony esetében is alkalmazni kell.

19. § Ez a törvény 200.....napján lép hatályba.

ZENEMŰVÉSZEK ÉS TÁNCMŰVÉSZEK SZAKSZERVEZETE

1068 BUDAPEST, VÁROSLIGETI FASOR 38.
TELEFON : 342-8927, 321-1120/115, 129
FAX : 322-5446

BUDAPEST, 2000.10.29.

Oktatási Minisztérium
Környei László
helyettes államtitkár úr
részére

Javaslat a nem önkormányzati fenntartású alapfokú művészetoktatási intézmények működésének ellenőrzési rendszere kiegészítésére

A hatályos jogszabályok alapján lehetséges eszközök:

1. Az intézmény alapításakor
 - a) A főjegyző az alábbiakat vizsgálja:
 - alapító okirat,
 - nevelési és pedagógiai program,
 - intézmény székhelyének címe,
 - az épület alapterülete, tantermek száma (ha az oktatás egy épületben folyik)
 - a tanulók foglalkoztatására szolgáló helyiségek felsorolása, címük,
 - a helyiséghasználat jogcíme és ideje (tulajdonosként, bérlőként, használóként stb.)
 - a helyiséghasználati jog igazolása (tulajdoni lap, megállapodás stb.),
 - a helyiségek nevelési-oktatási intézmény céljaira történő használatra alkalmasságának igazolása (használatbavételi engedély vagy rendeltetés megváltoztatására szóló engedély),
 - jegyzék - a kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzékben meghatározottak szerint elkészítve - a rendelkezésre álló eszközökről és felszerelésekről,
 - jegyzéket a nevelésben, oktatásban részt vevő pedagógusokról,
 - jegyzék a pedagógusok nevével, - tantárgyankénti bontásban - feltüntetve a pedagógus-végzettséget tanúsító oklevél kiállítóját és az oklevél számát,
 - jegyzék a működéshez szükséges többi alkalmazott nevével, feltüntetve szakképzettségüket, a foglalkoztatási jogviszonyukat,
 - az intézmény milyen forrásokból finanszírozza tevékenységét,
 - egy évre szóló költségvetést (amely tartalmazza a működéshez szükséges álló- és fogyóeszközök beszerzési értékét, feltüntetve a dologi és személyi kiadások összegét, utóbbiba beleértve az alkalmazottak bérét, annak közterheit).

Az engedély kiadása akkor tagadható meg, ha a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programja a közoktatási törvényben meghatározottaknak nem felel meg, illetve nem rendelkezik a működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, illetőleg a költségvetésből nem állapítható meg, hogy a feladata ellátásához szükséges költségeket milyen forrásból biztosítják.

- b) A közigazgatási hivatal a normatíva igénylésekor
- a megküldött iratok alapján ellenőrzi, illetőleg a helyszínen ellenőrizheti a normatív állami hozzájárulás igénylésének jogszerűségét, az igénylési lapon közölt adatok valódiságát,
 - az ellenőrzés alapján - soron kívül - intézkedhet és kezdeményezheti, hogy a főjegyző a közoktatásról szóló törvény 80. §-ának (3) bekezdésében meghatározottak alapján járjon el, s az eljárás befejezéséig a normatív állami hozzájárulás folyósítását felfüggesztheti.

2. Az intézmény működése során

- a) Az oktatási miniszter
- felkérheti a fenntartót, hogy a fenntartásában lévő nevelési-oktatási intézményben végeztesen szakmai ellenőrzést, pedagógiai-szakmai mérést, átvilágítást, elemzést, és ennek eredményéről tájékoztassa. Ha a fenntartó a felkérésnek nem tesz eleget, az oktatási miniszter intézkedésére az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont jár el;
 - ha megítélése szerint a közoktatási intézmény működése, működtetése jogsértő - tájékoztatja a főjegyzőt, hogy a nem helyi önkormányzatok által fenntartott közoktatási intézmények tekintetében gyakorolni tudja a közoktatásról szóló törvény 80. §-ában¹¹ meghatározott jogkörét.
- b) A főjegyző
- látja el az alapfokú művészetoktatási intézmény fenntartói tevékenységének törvényességi ellenőrzését,
 - hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja azt, hogy a fenntartó az intézményt az alapító okiratban és a működési engedélyben meghatározottak szerint működteti – e,
 - törvénysértés esetén a közoktatásról szóló törvény 80.§-ában foglaltak szerint intézkedéseket tehet.

¹¹ 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról

80. § (1) A jegyző, főjegyző a 79. § (3) bekezdésében meghatározott munkarend szerint látja el a nem helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény fenntartói tevékenységének törvényességi ellenőrzését.

(2) A jegyző, főjegyző a hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja, hogy a fenntartó a nevelési-oktatási intézményt az alapító okiratban és a működéséhez szükséges engedélyben meghatározottak szerint működteti-e.

(3) A jegyző, főjegyző a törvényességi ellenőrzés körében - megfelelő határidő biztosításával - felhívja a fenntartót a törvénysértés megszüntetésére. Ha a fenntartó a megadott határidőn belül nem intézkedett, a jegyző, főjegyző kezdeményezheti a törvénysértő intézkedés, döntés, mulasztás bírósági megállapítását. A pert a törvénysértés megszüntetésére meghatározott határidő lejártától számított harminc napon belül kell kezdeményezni. Ha a bíróság megállapítja a törvénysértést, és azt a fenntartó a bíróság által megállapított határidőn belül nem szünteti meg, a jegyző, főjegyző a működéséhez szükséges engedélyt visszavonja, és a nevelési-oktatási intézményt törli a nyilvántartásból, illetve költségvetési szerv esetén megkeresi a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervet a nyilvántartásból való törlés céljából.

(4) A törvényességi ellenőrzést ellátó jegyző, főjegyző a nevelési-oktatási intézmény működését felfüggesztheti, ha az ott folyó nevelő és oktató munka a közbiztonságot, a közrendet, a közegészségügyet, a közérkölcset sérti, vagy mások jogai, szabadságjogai ellen irányul, továbbá, ha a nevelési-oktatási intézmény a feladatainak ellátásához szükséges feltételekkel nem rendelkezik. A működés felfüggesztése előtt - kivéve, ha a késedelem jelentős vagy helyrehozhatatlan kárral, illetve veszéllyel járna - megfelelő határidő biztosításával fel kell hívni a fenntartót a kifogásolt tevékenység megszüntetésére, illetve a hiányosságok pótlására. A jegyző, főjegyző elrendelheti a határozat azonnali végrehajtását. A jegyző, főjegyző a határozat jogerőre emelkedését követő tizenöt napon belül - kivéve, ha annak oka megszűnt - köteles a (3) bekezdés szerint a pert megindítani, s az ott szabályozottak szerint eljárni.

(5) Ha nevelési-oktatási intézménynek a székhelyén kívül másik telephelye is van, a telephelyre a 79. §-ban foglaltak szerint engedélyt kell kérni a telephely szerint illetékes jegyzőtől, főjegyzőtől. A jegyző, főjegyző a telephelyen működő tagintézmény tekintetében ellátja az (1)-(4) bekezdésben meghatározott hatáskört, azzal az eltéréssel, hogy a nyilvántartásból történő törlésről - megkeresésére - a székhely szerint illetékes jegyző, főjegyző intézkedik.

(6) A jegyző, főjegyző - a jogerős államigazgatási határozat megküldésével - intézkedik a normatív költségvetési hozzájárulás folyósításának felfüggesztésére, ha a fenntartó a (3)-(4) bekezdésben szabályozott felhívása ellenére a törvénysértést, a kifogásolt tevékenységet nem szüntette meg, és ezért kezdeményezte a bíróságnál a törvénysértés megállapítását.

- c) A közigazgatási hivatal
- a megküldött iratok alapján ellenőrzi, illetőleg a helyszínen ellenőrizheti a normatív állami hozzájárulás felhasználásának jogszerűségét, az igénylési lapon, a változásjelentésben, az elszámoláskor közölt adatok valódiságát,
 - az ellenőrzés alapján - soron kívül - intézkedhet az (1)¹² bekezdésben meghatározottak szerint,
 - a közigazgatási hivatal kezdeményezheti, hogy a főjegyző a közoktatásról szóló törvény 80. §-ának (3) bekezdésében meghatározottak alapján járjon el, s az eljárás befejezéséig a normatív állami hozzájárulás folyósítását felfüggesztheti.
- d) A fenntartó
- ellenőrzi a közoktatási intézmény gazdálkodását és működésének törvényességét,
 - szakmai ellenőrzést indít a végzett nevelő és oktató munka színvonalának értékelése céljából.

Véleményünk és javaslatunk

Az alapfokú művészetoktatási intézmény alapítási eljárásában a jelenlegi szabályozás igen körültekintő és a hatósági eljárások megfelelő lefolytatása esetén – különös tekintettel a személyi és tárgyi feltételek helyszíni vizsgálatára is – biztosított az oktatás megfelelő színvonalú megkezdéséhez szükséges feltételrendszer megléte.

Ugyanakkor az intézmény működésére vonatkozó törvényességi és szakmai ellenőrzések szabályozottsága több ponton mutat koordináció hiányt.

1. A törvényességi ellenőrzés legközvetlenebb szintje a fenntartói ellenőrzésé.

A hatályos szabályozás az alapfokú művészetoktatási intézmények esetében arra a téves alapfeltételezésre építi az ellenőrzésnek ezt a szintjét, mintha az intézmény fenntartója és maga az intézmény – az önkormányzati fenntartású intézményekhez hasonlóan – egymástól élesen elváló szakmai és szervezeti hierarchiában tevékenykedne. Ez ebben a körben – különösen például egy vállalkozás által fenntartott intézmény esetén – nem reális, azaz valójában csak formálisan beszélhetünk fenntartói ellenőrzésről, hiszen a fenntartó és a fenntartott szervezet lényegében egy és ugyanaz.

Ha ez az esetek többségében igaz, akkor legalább ennyire aggályosnak tűnik a fenntartói szakmai ellenőrzés is.

Amennyiben feltevésünk összességében megalapozott, akkor a törvényességi és szakmai ellenőrzésnek a hiányosságait először ezen, azaz a fenntartói szinten lenne szükséges megerősíteni, illetve az előzőek alapján – az esetek nagy részében valódi fenntartó hiányában - külső megoldással tenni hatékonyabbá, és különösen eredményesebbé.

¹² 20/1997. (II. 13.) Korm. Rendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról

17. § (1) A fenntartó a normatív költségvetési hozzájárulás igénybevitelének jogosságáról és felhasználásáról - a közigazgatási hivatal által minden év január 15-éig hivatalból megküldött adatlapon - a tárgyévet követő év január 31-éig köteles elszámolni. Ha a fenntartó a konkrét feladatmutatóhoz kapcsolódó normatív állami hozzájárulást az öt ténylegesen megilletőnél a költségvetési év átlagában öt százalékkal vagy azt meghaladó mértékben vette igénybe, háromszázezer forintot meg nem haladó túllépés esetén a költségvetési évben érvényes éves átlagos jegybanki alapkamatot, egyébként annak kétszeresét köteles megfizetni. Ha a fenntartó - kivéve, ha a közigazgatási hivatal részletfizetést engedélyezett - az elszámolás napjáig visszafizetési és kamatfizetési vagy részletfizetési kötelezettségének nem tesz eleget, további - az éves átlagos jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő - kamatot köteles fizetni mindaddig a napig, amíg fizetési kötelezettségét nem teljesíti. A fenntartó abban az esetben, ha a közigazgatási hivatal által a fenntartásában lévő valamennyi nevelési-oktatási intézményre együttesen megállapított és folyósított normatív állami hozzájárulások és támogatások - bele nem értve az egyházi jogi személyeket megillető kiegészítő támogatást - együttes összege a költségvetési évben meghaladja a harmincmillió forintot, az elszámoláshoz köteles csatolni - az elszámolás jogszerűségét alátámasztó - független könyvvizsgáló által tett nyilatkozatot. A túllépés összegét, valamint a késedelmi kamatot az esedékes hozzájárulásból le kell vonni. A közigazgatási hivatal - indokolt esetben, a fenntartó kérelmére - a tartozást több, legfeljebb hat havi részletben is levonhatja.

2. Azt gondoljuk, hogy ugyanakkor a fenntartói ellenőrzési feladatok ellátását nem lenne célszerű akár a főjegyző, akár a közigazgatási hivatal eljárási körébe helyezni, azaz egyfelől feladataikat tovább szélesíteni, másfelől beavatkozási szintjüket gyakorlatilag közvetlenül az intézmény ellenőrzésére leszállítani.

Véleményünk szerint az alapfokú művészetoktatási intézmények törvényességi és szakmai ellenőrzésének ezt a szintjét egy olyan – ma még formálisan nem létező – szakmai szervezetre lehetne bízni, amely a terület minőségbiztosítással összefüggő feladatait az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközponttal, szakmai feladatait a pedagógiai intézetekkel együttműködve láthatná el úgy, hogy egyidejűleg egyéb szükséges szakmai feladatokat is teljesítve, pótolhatná az alapfokú művészetoktatás háttérintézményének hiányát.

Ennek az intézménynek a szervezeti és személyi alapját a ma működő szakmai szervezetek – elsősorban a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége - biztosíthatnák.

Meggyőződésünk az, hogy ez a megoldás törvényességi, szakmai és költségvetési szempontból egyaránt csak előnyöket biztosítana, és hosszú távon járulhatna hozzá az alapfokú művészetoktatás szakmailag megalapozott és jogszerű működéséhez.

3. Az előzőekben javasolt háttérintézmény létrehozását megelőzhetné egy – az oktatási minisztérium által felkért – bizottság megalakítása. A bizottság feladata a nem önkormányzati alapfokú művészetoktatási intézmények alapításának és működésének jogi, költségvetési, gazdálkodási, munkajogi és szakmai feltételeinek vizsgálata, a vizsgálatok alapján intézkedési javaslatok kidolgozása, illetve a jelenleg működő nagy létszámú (pl. 1500 vagy 2000 tanulónál nagyobb) iskolák, helyszíni átfogó törvényességi és szakmai ellenőrzése, vagy annak kezdeményezése lenne. Ezekben a helyszíni vizsgálatokban a bizottság tagjai vagy szakértői összehangoltan működnének együtt az ellenőrzés különböző jogosítványaival rendelkező szervek (pl. Közigazgatási Hivatal, APEH, Munkaügyi Központ, ÁNTSZ) képviselőivel.

4. Amennyiben a fenti javaslataink, vagy egy ahhoz hasonló megoldások a fenntartói felelősséget és ellenőrzést alkalmasak megerősíteni, akkor a főjegyzőhöz telepített jogosultságok nem igényelnek jogi kiegészítést, csupán néhány pontosítást illetve összehangoló jellegű intézkedést.

a) Így a törvényességi ellenőrzés hatékonysága végett a fenntartó 20/1997. (II. 13.) Korm. Rendelet 17. § (1) bekezdése szerinti éves elszámolást a közigazgatási hivatal mellett egyidejűleg a főjegyzőnek is köteles lenne megküldeni, kiegészítve az alapfokú művészetoktatási intézménynek a pedagógusok foglalkoztatási és az eszközbeszerzésekre vonatkozó adataival (munkaszerződések másolatai, a pedagógusok személyében történt változások feltüntetése az iskola működési engedélyéhez benyújtott adatokhoz illetve az előző évi adatszolgáltatáshoz képest, személyi jellegű kiadások összesen, ezen belül munkabérek és járulékok összesen, átlagbér, eszközbeszerzésekre fordított összegek összesen stb.).

Ezzel az intézkedéssel a főjegyző pontosabb képet kaphatna az állami normatív hozzájárulás felhasználásáról, a tanuló és pedagógus létszámáról, és a közigazgatási hivatal is megismerne fontos részadatokat.

Amennyiben a javasolt háttérintézmény létrejönne, abban az esetben az a fenti adatszolgáltatást előzetesen egyeztetné a fenntartóval.

b) Ugyancsak pontosítást igényelne az, hogy az időközben bekövetkező változások esetén, az intézmény alapításához hasonló eljárást kellene alkalmazni, azaz a főjegyzői határozatokat a fenntartó minden esetben köteles benyújtani a közigazgatási hivatalnak is.

c) Az alapfokú művészetoktatási intézmények alapításával összefüggésben felmerül az a kérdés, hogy az induló intézmény hány évfolyamot, illetve mely évfolyamokat indíthatja el. Véleményünk szerint az induló iskolát előképző és első évfolyammal célszerű elindítani és az iskola folyamatos működése során nőhet évről – évre az évfolyamok, és egyben a tanulók száma.

Ezzel összefüggésben meg kellene határozni – elsősorban a rendelkezésre álló eszközök és berendezések, valamint az oktatás célját szolgáló helyiségek arányában – az iskola illetve az induló évfolyam(ok) maximális létszámát.

d) A közoktatási törvény 56. § (1) bekezdése szerint: „A nevelőtestület a nevelési-oktatási intézmény pedagógusainak közössége, nevelési és oktatási kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve.”, továbbá a (2) bekezdés szerint: „A nevelőtestület tagja a nevelési-oktatási intézmény valamennyi pedagógus-munkakört betöltő alkalmazottja, gazdasági vezetője, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő felsőfokú iskolai végzettségű alkalmazottja.”

Az 56. § (6) bekezdése szerint pedig: „Az óraadó tanár a nevelőtestület döntési jogkörébe tartozó ügyekben - az (1) bekezdés g)-h) pontjába tartozó ügyek kivételével - nem rendelkezik szavazati joggal.”

A nem önkormányzati fenntartású alapfokú művészetoktatási intézmény engedélyezése során a kérelemből nem derül ki feltétlenül az, hogy a foglalkoztatott pedagógusok milyen jogviszonyt fognak létesíteni a létrejövő iskolával, így az sem derülhet ki, hogy lesz-e az iskolának nevelőtestülete. A közoktatásról szóló törvény számos, meghatározó fontosságú döntési jog gyakorlását a nevelőtestület számára biztosítja, sőt ezeket a jogokat más testület vagy szerv nem is gyakorolhatja. Amennyiben az iskolában döntő mértékben óraadó tanárokat foglalkoztatnak, akkor nincs döntési joggal rendelkező nevelőtestület.

Ezért véleményünk szerint szükséges lenne az iskolaengedély iránti kérelemben előírni a nevelőtestület létrehozásának követelményét azzal a kikötéssel, mely szerint az óraadóként foglalkoztatott pedagógusok aránya a nevelőtestületben – az oktatási törvény vonatkozó szabályának mértékét követve - nem lehet magasabb se az összes foglalkoztatott pedagógus arányában, se a teljesítendő összes óraszám arányában, mint negyven százaléka. Továbbá a pedagógusok jogviszonya jellegére, továbbá a nevelőtestület összetételére (szavazati és tanácskozási jogú tagok aránya) vonatkozó adatokat is szükséges lenne szolgáltatni.

Amennyiben az óraadó tanárok száma meghaladja a munkaviszonyban foglalkoztatott pedagógusok számát – véleményünk szerint – kétséges nemcsak a nevelőtestület jogszerű, hanem az intézmény iskolaszerű működése.

e) Szükségesnek tűnik az alapfokú művészetoktatási intézmény alapításhoz szükséges szakértői vélemény tartalmára utaló állásfoglalás kialakítása, hiszen például a pedagógiai programok elfogadása közel sem azonos azok megvalósíthatóságával, ha nincsenek meg hozzá a szükséges személyi vagy tárgyi feltételek.

5. Végezetül a javaslat címétől eltérve, de az alapfokú művészetoktatás rendszerének áttekinthetősége, továbbá az állami hozzájárulás mértékének mérséklése érdekében a közoktatási törvény mellékletének módosítását az alábbiak szerint:

„1. számú melléklet az 1993. évi LXXIX. törvényhez

[A törvény 15. §-ának (3) bekezdéséhez, 16. §-ának (4) bekezdéséhez, 39. §-ának (3) bekezdéséhez és a 118. § (3) bekezdéséhez]

A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak létszáma, a költségvetési hozzájárulás megállapításának elvei, a vezetők és a beosztott pedagógusok kötelező óraszám a közoktatási intézményekben

Második rész

A KÖLTSÉGVETÉSI HOZZÁJÁRULÁS MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK ELVEI

A normatív hozzájárulás meghatározásakor figyelembe vehető gyermek-, tanulói létszám megállapítása

1. A normatív hozzájárulás meghatározásakor

c) az alapfokú művészetoktatási intézményben azt a tanulót lehet figyelembe venni, aki a hatodik életévét elérte, de huszonkettedik életévét nem töltötte be, a következők szerint:

- egy tanulóként kell figyelembe venni azt, aki részére az iskola a tanítási év

átlagában legalább heti négy foglalkozáson való részvételt biztosít, akkor is, ha

négynél több foglalkozáson vesz részt, illetve több tanszakra (szakra) jár,

- [~~azoknak a tanulóknak a számát, akik részére az iskola a tanítási év átlagában heti négy tanóra foglalkozásnál kevesebbet biztosít, kettővel el kell osztani,~~]

- az előképző évfolyamra járó tanulók létszámából csak annyi tanuló vehető figyelembe, mint az első alapfokú évfolyamra járó tanulók létszámának 120%-a, ennél a számításnál az előképző évfolyam és az első alapfokú évfolyam tényleges létszámát kell figyelembe venni, **ezen belül azoknak a tanulóknak a számát, akik részére az iskola a tanítási év átlagában heti négy tanóra foglalkozásnál kevesebbet biztosít, kettővel el kell osztani;**".

Tisztelettel

Gyimesi László
főtitkár

5. SZ. MELLÉKLET MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK ÉS TÁNCMŰVÉSZEK SZAKSZERVEZETE

A Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete elnöksége 2000. május 24 - én tartott ülésén a Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar, Énekkar és Kottatárnál (a továbbiakban NF) bevezetésre kerülő minősítési rendszerrel kapcsolatosan az alábbi

á l l á s f o g l a l á s t

fogadta el.

1. Az elnökség kiemelt fontosságot tulajdonít annak a kormányzati elhatározásnak, mely szerint a NF művészeit a jelenleginél lényegesen kedvezőbb anyagi feltételekkel kívánja ellátni. Ezt a döntést az elnökség a magyar zenei életbe történő befektetésnek tekinti, amely előremutató és messzemenő elismerésre méltó.
2. Az elnökség hangsúlyozza azt, hogy a döntést abban az esetben ítéli meg a fentiek szerint, ha ez egy olyan folyamat első lépése, amely a magyar zenei élet többi intézményét is belátható időn belül érinti, illetve eléri, ide értve a különböző fenntartású, továbbá a táncművészeti intézményeket is. Ennek hiányában az intézkedés pozitív megítélését teljes mértékben háttérbe szoríthatja az intézmények és a fenntartók esélyegyenlőtlenségének nyilvánvalóvá válása, amelyet elnökségünk nem hagyhat figyelmen kívül.
3. Az elnökség annak érdekében, hogy a kormányzati döntésen alapuló pozitív folyamat a 2. pontban foglaltak szerint folytatódjon, azt javasolja a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának, hogy kezdődjenek átfogó tárgyalások a minisztérium és a szakszervezetünk között minderről, annak reményében, hogy a finanszírozás, a jövedelmi viszonyok, a minősítés és más fontos kérdésben jogszabályi vagy más formában megállapodásra juthassunk, és ezzel megnyugtató megoldásokat alakíthassunk ki valamennyi érintett számára.
4. Az elnökség megerősíti a NF művészeinek minősítéséről szóló miniszteri rendelettel kapcsolatosan a szakszervezet főtitkára által képviselt álláspontot. Eszerint továbbra sem tartja elfogadhatónak, és a hazai tradícióknak, továbbá - a több mint ötven ország zenész szakszervezetét tömörítő világszervezettől, a FIM-től (Zenészek Nemzetközi Szervezete) kapott tájékoztatás alapján is – a vonatkozó nemzetközi gyakorlattal is teljes mértékben ellentétesnek ítéli meg a szabályozásnak az alábbi elemeit:
 - Az együttesek (zenekar, énekkar) művészeti és érdekképviseleti szervezeteinek teljes kizárása a művészek minősítési eljárásából;

- Az egyéni meghallgatás zsűrijének teljesen egyoldalú összeállítása (elnöke a művészeti vezető és tagjaira ugyancsak a művészeti vezető tesz javaslatot);
 - A zenekari és énekkari tagként foglalkoztatott művészek egyéni meghallgatásának kétévenkénti (vagy akár évenkénti) általános elrendelését úgy, hogy eközben az együttesek tagjainak döntő többségének nincs egyéni, illetve szólista munkaköri feladata, továbbá
 - Az egyéni meghallgatás elrendelését nem előzi és alapozza meg valamilyen, előzetesen már közölt szakmai hiányosság, fegyelmezetlenség vagy más ok.
5. Az elnökség felkéri a NF igazgatóját, zeneigazgatóját és karigazgatóját arra, hogy a minősítésről szóló rendelet keretein belül az alábbi intézkedések megtételére:
- tegyék lehetővé azt, hogy az együttesek képviselői szervezetei – még a minősítés végső elkészítése előtt – véleményüket kifejthessék, amellyel még befolyásolni tudják a döntéseket;
 - ugyancsak tegyék lehetővé azt, hogy az egyéni meghallgatás zsűrijének összeállítására az érdekképviselői szervezetek is javaslatokat tegyenek, és olyan személyekből álljon a zsűri, akiket valamennyi érdekelt elfogulatlanak fogad el;
 - az egyéni teljesítményeket elbíráló zsűri tagjai önállóan, egyenlő értékű szavazattal és egymástól függetlenül ítélik meg a teljesítményeket, és ezt biztosítsa egy részletes – az érdekképviselői szervekkel előzetesen egyeztetett - és mindenki számára hozzáférhető, nyilvános szabályzat, továbbá
 - a minősítés sikertelen eredményéből esetlegesen következő munkáltatói döntés esetén egyfelől maradéktalanul tartsák be a vonatkozó általános jogszabályokat, másfelől mérlegeljének minden szakmai és egyéb szempontot, illetve keressenek méltányos megoldást.
6. Az elnökség kéri a Nemzeti Kulturális Örökség Miniszterét és a NF miniszteri biztosát arra, hogy az 5. pontban megfogalmazottak támogatásával is segítsék elő azt, hogy az intézmény művészei a minősítési eljárást ne az állandósult bizonytalanság és fenyegetettség, hanem az objektivitáson alapuló, és általános értékítéllettel megegyező, anyagi elismerést is biztosító szakmai értékelés jogi eszközének tekintsék.

